

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО
ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ГОРИТЕ



ГОДИШЕН ОТЧЕТЕН ДОКЛАД
НА ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ
ПО ГОРИТЕ
за 2021 г.

СОФИЯ, 2022

СЪДЪРЖАНИЕ

УПРАВЛЕНИЕ НА ГОРИТЕ	5
Инвентаризация и планиране в горските територии.....	5
1. Горски ресурси.....	5
2. Инвентаризация и планиране в горските територии.....	9
Дейности в горите	12
1. Залесяване и защита срещу ерозия.....	13
2. Провеждане на сечи в горите.....	15
3. Други мероприятия.....	17
4. Ползване на дървесина	17
Сертифициране в горите.....	19
Защитени територии.....	20
1. Основни задачи	20
2. Изпълнени дейности	20
Консултации и подпомагане на работата на собствениците на недържавни гори	26
Контрол върху дейностите в горите.....	27
Ползване на недървесни горски продукти.....	27
Промени в горските територии.....	28
 ОПАЗВАНЕ, ЗАЩИТА И КОНТРОЛ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ...30	
1. Защита на горските територии от болести, вредители и други повреди	30
2. Защита и опазване на горските територии от пожари	32
3. Контрол на дейностите по опазване на горските територии.....	35
4. Констатирани нарушения	38
5. Дейност на регионалните дирекции по горите.....	41
6. Дейност на екипите към ИАГ.....	42
7. Взаимодействие с други институции.....	44
8. Прилагане на Регламент 995/2010.....	45
9. Констатирани проблеми в контрола и опазването на горските територии.....	45
 ГОРСКА ПОЛИТИКА	47
1. Стратегическо планиране	47
2. Законодателни инициативи и усъвършенстване на нормативната база в горския сектор	48
3. Еврокоординация и международно сътрудничество	50
 ЛОВНО СТОПАНСТВО И ОПАЗВАНЕ НА ДИВЕЧА	58
 КАСОВО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТА, НА СМЕТКИТЕ ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ	

И ЧУЖДИТЕ СРЕДСТВА И УПРАВЛЕНИЕ НА СОБСТВЕНОСТТА НА ИАГ.....	60
I. Отчет на основните параметри на бюджета на ИАГ.....	60
1. Отчет на приходите.....	62
2. Отчет на разходите.....	63
2.1. Разходи за персонал.....	63
2.2. Разходи за издръжка.....	64
2.3. Разходи за инвестиции (капиталови разходи).....	65
II. Касово изпълнение на сметките за средства от Европейския съюз (КСФ, ДЕС и ДМП).....	65
1. Приходи и финансираня.....	65
2. Разходи.....	65
ВЪТРЕШЕН ОДИТ	66
1. Одитни ангажименти.....	66
2. Констатации.....	66
3. Препоръки.....	67
ФИНАНСОВ КОНТРОЛ В ИАГ.....	68
1. Система за финансово управление и контрол в Изпълнителната агенция по горите.....	68
2. Управление на риска.....	68
3. Осъществяване на предварителен контрол преди поемане на задължение и извършване на разход.....	69
ПРАВНО-АДМИНИСТРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ	69
1. Човешки ресурси.....	69
2. Административно обслужване.....	71
3. Правно обслужване.....	72
4. Документооборот.....	73
ИНФОРМАЦИОННА ДЕЙНОСТ	73
1. Информационно обслужване.....	73
2. Връзки с обществеността.....	74

УПРАВЛЕНИЕ НА ГОРИТЕ

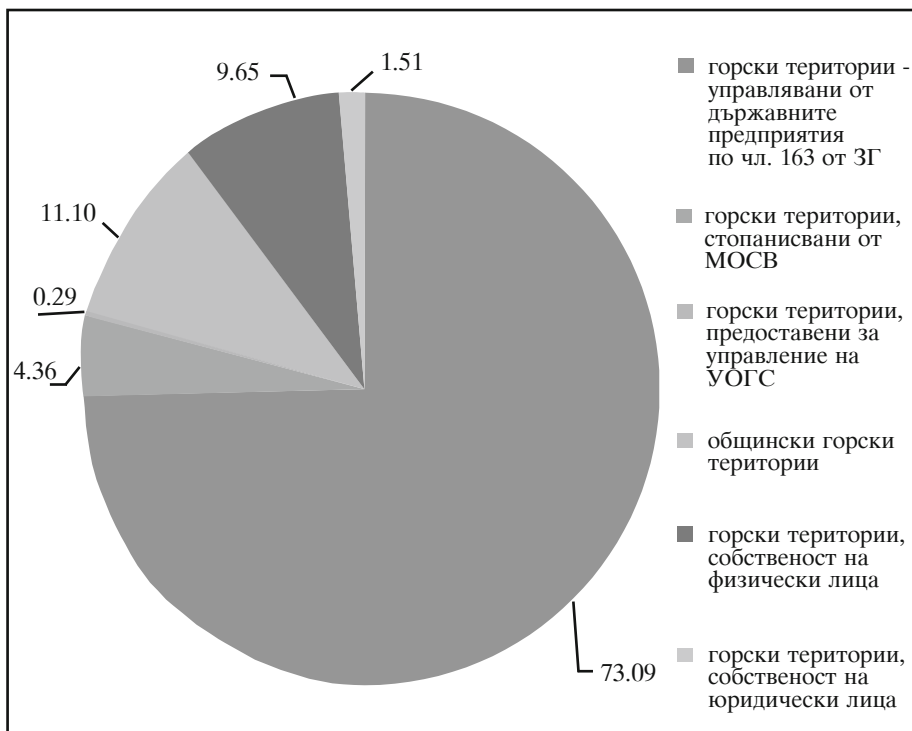
Инвентаризация и планиране в горските територии

1. Горски ресурси

Общата площ на горите и горските територии към 31.12.2021 г. е 4 270 269 ха, от която залесената (вкл. и клек) е 3 921 390 хектара. Площта на горските територии е 3 949 526 ха (92,5 %). Площта на земеделските територии, притежаващи характеристиката на гора по смисъла на чл. 2 от Закона за горите - гори върху земеделски територии, е 320 743 ха (7,5 %).

А. Горски територии - 3 949 526 ха

Горските територии - държавна собственост, управлявани от държавните предприятия по чл. 163 от Закона за горите, са 2 886 755 ха (73,09 %). Държавни гори, стопанисвани от Министерството на околната среда и водите (МОСВ) - 172 537 ха (4,36 %), в т.ч. резервати и



Фиг. 1. Разпределение (в %) на горските територии по видове собственост

поддържани резервати - 33 561 ха, Национален парк - Рила“ - 53 480 ха, Национален парк - Пирин“ - 40 332 ха, Национален парк - Централен Балкан“ - 45 164 хектара. Държавни горски територии, предоставени за управление на учебно-опитни горски стопанства (УОГС) - 11 271 ха (0,29 %).

От недържавните горски територии - собственост на общини са 437 923 ха (11,1 %), собственост на физически лица - 381 271 ха (9,65 %), собственост на юридически лица - 59 769 ха (1,51 %), в т.ч. горски територии - собственост на религиозни общности - 17 658 ха (0,45%).

Общата площ на горите и горските територии към 31.12.2020 г. е 4 270 995 ха, от която залесена площ (вкл. и клек) - 3 919 888 ха (91,78 % от общата площ). Площта на горските територии е 3 952 575 ха (92,54 % от общата площ). Горски територии - държавна собственост, управлявани от държавните предприятия по чл. 163 от Закона за горите - 2 885 194 ха (73 %). Държавни гори, стопанисвани от МОСВ - 172 368 ха (4,36 %), в т.ч. резервати и поддържани резервати - 33 393 ха, Национален парк „Рила“ - 53 479 ха, Национален парк „Пирин“ - 40 332 ха, и Национален парк „Централен Балкан“ - 45 164 хектара. Държавни горски територии, предоставени за управление на учебно-опитни горски стопанства - 11 271 ха (0,28 %). От недържавните горски територии собственост на общини са 441 824 ха (11,18 %), собственост на физически лица - 382 252 ха (9,67 %) и собственост на юридически лица - 59 666 ха (1,51 %), в т.ч. горски територии - собственост на религиозни общности - 17 792 ха (0,45 %).

Б. Земеделски територии, притежаващи характеристиката на гора по смисъла на чл. 2 от Закона за горите („гори върху земеделски територии“) - 320 743 хектара

Гори върху земеделски територии - държавна собственост („ССФ държавни“) - 34 411 ха (10,7 %). Гори върху земеделски територии - общинска собственост („ССФ на общини“) - 183 791 ха (57,3 %). Гори върху земеделски територии - собственост на физически лица („ССФ на частни физически лица“) - 74 950 ха (23,4 %). Гори върху земеделски територии - собственост на юридически лица („ССФ на частни юридически лица“) - 11 380 ха (3,55 %), в т.ч. гори върху земеделски територии - собственост на религиозни общности („ССФ на религиозни организации“) - 2206 ха (0,69 %). Гори, временно стопанисвани от общината (ВСО) - 10 604 ха (3,3%). Останалите 1,75 % са гори върху земеделски територии в „Натура 2000“.

Площта на земеделските територии, притежаващи характеристиката на гора по смисъла на чл. 2 от Закона за горите, към 31.12.2020 г. е 318 420 ха (7,46 % от общата площ). Гори върху земеделски територии - държавна собственост („ССФ държавни“) - 39 685 ха (12,46 %).

Гори върху земеделски територии - общинска собственост („ССФ на общини“) - 182 393 ха (57,28 %). Гори върху земеделски територии - собственост на физически лица („ССФ на частни физически лица“) - 74 194 ха (23,30 %). Гори върху земеделски територии - собственост на юридически лица („ССФ на частни юридически лица“) - 11 089 ха (3,48 %), в т.ч. гори върху земеделски територии - собственост на религиозни общности („ССФ на религиозни организации“) - 2195 ха (0,69 %). Гори, временно стопанисвани от общината (ВСО) - 11 059 ха (3,48%). В отчета за 2020 г. горите върху земеделски територии, попадащи в „Натура 2000“ не са отчетени отделно, а са включени в останалите видове собственост.

1. Баланс на териториите

Изменението на общата и залесената площ на инвентаризирани-те горски територии спрямо 2020 г. е следното:

1.1. Общата площ (горски и земеделски територии) от 4 270 995 ха през 2020 г. намалява на 4 270 269 ха, или намаляването е с 726 ха (след извършени корекции и отстраняване на техническа грешка, допусната в предишни години, представляваща натрупване на част от площта на ПП „Шуменско плато“ в общата площ на ДГС - Шумен). Залесената площ в горските територии е намаляла с 861 ха - от 3 603 426 на 3 602 565 хектара. Това се дължи основно на преливането на площи между горски и земеделски територии.

Общата залесена площ (вкл. и клек) се увеличава с 1502 ха - от 3 919 888 на 3 921 390 хектара. Това нарастване се дължи основно на устройството на неустроени досега територии, заети от гори, при извършените инвентаризации за годината.

Площта на горските територии е намаляла с 3049 ха - от 3 952 575 на 3 949 526 хектара.

Площта на горите върху земеделски територии се е увеличила с 2323 ха - от 318 420 на 320 743 хектара.

Намаляването на площта на горските територии до голяма степен се дължи на натрупването на площта на ПП „Шуменско плато“ в границите на ДГС - Шумен, при предишните отчети. Освен това при изработването на нови инвентаризации част от горите, отразени при предишни устройства като горски територии, се прецизират и отнасят към земеделски територии поради неприключили административни производства и липса на основание за включването им в горските територии.

Площта на държавните горски територии се увеличава с 1561 ха - от 2 885 194 на 2 886 755 ха, което се дължи основно на инвентаризацията на новозалесени територии, както и на закупуване от страна на държавните предприятия на гори - собственост на физически лица. Площта на учебно-опитните стопанства не се е променила и е 11 271 хектара. Общинските горски територии са с 3901 ха

намалена площ - от 441 824 на 437 923 ха, за сметка на горите върху земеделски територии - общинска собственост, които се увеличават на 183 791 хектара. Площта на държавните гори, стопанисвани от МОСВ, нараства със 169 ха - от 172 368 на 172 537 хектара.

1.2. Недървопроизводителната площ се е увеличила с 470 ха - от 306 330 на 306 800 ха, което се дължи на преоценката на голини и ливади, както и на по-точното картиране при извършването на инвентаризацията на горите и горските територии. Незалесената горска площ намалява с 2698 ха - от 44 777 на 42 079 ха, което се дължи на извършени нови залесявания през 2021 година.

1.3. Залесената площ на иглолистните гори е намаляла с 3361 хектара. Това се дължи, въпреки появилите се самозалесени площи, на водените сечи вследствие на биотични нападения от корояд и масово съхнене на боровите култури извън ареала, които впоследствие се възобновяват с местни широколистни видове, както и на продължаващото увеличаване на смесените иглолистно-широколистни насаждения, получени след създаването и последващото стопанисване на иглолистни култури, и на провеждането през последните години на политика за трансформация на иглолистните насаждения и култури, създадени извън естествения им ареал на разпространение. Тази тенденция ще продължава и в бъдеще.

1.4. Широколистните високостъблени гори нарастват с 2343 ха поради превръщане на издънкови насаждения във високостъблени, залесяване на пожарища, ветровали и др., самозалесяване на незалесени горски територии, преценка на иглолистни култури и насаждения с ниска производителност и трансформиране на част от иглолистните гори в широколистни.

1.5. Издънковите гори за превръщане се увеличават с 4518 ха поради приобщаване към горските територии на насаждения, отнасяни досега към категорията на т.нар. неустроени гори, и на преценка на иглолистни култури, смесени с широколистни издънкови видове.

1.6. Площта на нискостъблените гори намалява с 1998 ха поради преценка на част от акациевите и келявогабървовите насаждения, в които преобладават други издънкови и/или високостъблени дървесни видове.

2. Осъществено годишно ползване

Горски територии

Осъщественото годишно ползване общо от възобновителни и отгледни сечи за горските територии е 7 035 053 м³ стояща маса, което се равнява на 84,6 % от предвидените по горскостопански план (лесоустройствен проект) 8 317 390 м³ стояща маса.

2.1. Общо годишно ползване:

- от възобновителни сечи са добити 3 488 942 м³, които пред-

ставяват 49,6 % от общото ползване и 41,9 % от общо предвиденото по горскостопански план (лесоустройствен проект). Изпълнението на възобновителните сечи спрямо предвидените по горскостопански план ($4\,774\,909\text{ м}^3$) е 73,1 %;

● от отгледни сечи са добити $3\,546\,111\text{ м}^3$, които представляват 50,4 % от общото ползване и 42,6 % от предвиденото по горскостопански план (лесоустройствен проект). Изпълнението на отгледните сечи спрямо предвидените по горскостопански план ($3\,542\,481\text{ м}^3$) е 100,1 %.

2.2. Осъщественото годишно ползване в горските територии - държавна собственост, е $5\,494\,227\text{ м}^3$ стояща маса, или 86,1 % от предвидените по горскостопански план (лесоустройствен проект) $6\,379\,749\text{ м}^3$ стояща маса.

2.3. Осъщественото годишно ползване от горите, предоставени на учебно-опитни горски стопанства, е $46\,757\text{ м}^3$ стояща маса, което се равнява на 102 % от предвидените по горскостопански план (лесоустройствен проект) $45\,841\text{ м}^3$ стояща маса.

2.4. Осъщественото годишно ползване от общинските горски територии е $656\,813\text{ м}^3$ стояща маса, което се равнява на 66,1 % от предвидените по горскостопански план (лесоустройствен проект) $993\,027\text{ м}^3$ стояща маса.

2.5. Осъщественото годишно ползване от гори - собственост на физически и юридически лица, е $828\,653\text{ м}^3$ стояща маса, или 92 % от предвидените по горскостопански програми, горскостопански план (лесоустройствен проект) $897\,834\text{ м}^3$ стояща маса.

2.6. Изпълнение на предвижданията по основни групи сортименти:

- за едрата строителна дървесина - $1\,336\,673\text{ м}^3$ при предвидени $1\,473\,388\text{ м}^3$ (90,7 %);

- за средната строителна дървесина - $926\,284\text{ м}^3$ при предвидени $1\,512\,458\text{ м}^3$ (61,2 %);

- за дребната строителна дървесина - $108\,533\text{ м}^3$ при предвидени $404\,160\text{ м}^3$ (26,8 %);

- за дървата за горене - $3\,523\,476\text{ м}^3$ при предвидени $3\,241\,176\text{ м}^3$ (108,7 %).

Общият добив на строителна дървесина е $2\,371\,490\text{ м}^3$ при предвидени $3\,390\,006\text{ м}^3$ (69,9 %).

Гори върху земеделски територии

От горите върху земеделски територии осъщественото годишно ползване е $82\,306\text{ м}^3$ стояща маса.

2. Инвентаризация и планиране в горските територии

● Проведени са съвещания на комисиите по чл. 34, ал. 1 от Наредба № 18/07.10.2015 г. за инвентаризация и планиране в горските територии за извършване на инвентаризация на горските тери-

тории и изработване на горскостопански планове, горскостопански карти, ловностопански планове и планове за дейностите по опазване на горските територии от пожари през 2021-2022 г. за териториалните поделения Държавни горски стопанства - Монтана, Чипровци, Елешница, Буйновци, Преслав, Шумен, Нови пазар, Разград, Тетевен, Трън, Михалково, гр. Елин Пелин, Панагюрище, Розино, Казанлък, и Сливен, и за териториалните поделения Държавни ловни стопанства - „Паламара“, „Дунав“ и „Ропотамо“.

- Изпратени са одобрени задания за провеждане на открити процедури за обществена поръчка по извършване на инвентаризация на горските територии и изработване на горскостопански планове, горскостопански карти, ловностопански планове и планове на дейностите за опазване на горските територии от пожари през периода 2022-2023 г. за териториалните поделения Държавни горски стопанства - Разлог, Пазарджик, Батак, Видин, „Сеслав“ - гр. Кубрат, Търговище, Омуртаг, Бяла, „Болярка“ - Велико Търново, Карнобат, Черни Осъм, Стара река Ивайловград и Невестино, и за териториалните поделения Държавни ловни стопанства - „Чехълво“, „Арамлие“, „Росица“, „Витиня“, „Извора“, „Воден - Ири Хисар“, „Женда“, „Тополовград“. Процедурите ще се провеждат от отделните държавни предприятия по чл. 163 от Закона за горите и регионалните дирекции по горите през 2022 година.

- Проведени са експертни съвети за приемане на стопанските класове и размера на годишното ползване за 2020-2021 г. за териториалните поделения Държавни горски стопанства - Ихтиман, Благоевград, Твърдица, Добринище, Рилски манастир, Смолян, Елхово, Смядово, Силистра, Върбица и Средец, и за териториалните поделения Държавни ловни стопанства „Шерба“, „Мазалат“, „Тракия“ и „Черни Лом“.

- Проведени са съвещания на комисиите по чл. 37, ал. 3 от Наредба № 18/07.10.2015 г. за инвентаризация и планиране в горските територии за приемане на извършената инвентаризация на горските територии и изработените горскостопански планове, горскостопански карти, ловностопански планове и планове за опазване на горските територии от пожари през 2020-2021 г. за териториалните поделения Държавни горски стопанства - Ихтиман, Благоевград, Твърдица, Добринище, Рилски манастир, Смолян, Елхово, Смядово, Силистра, Върбица, Средец и „Акаг. Николай Хайтов“ - с. Хвойна (частта на закритото териториално поделение ДГС - Чепеларе), и за териториалните поделения Държавни ловни стопанства - „Шерба“, „Мазалат“, „Тракия“ и „Черни Лом“.

- Проведени са експертни съвети за приемане на протоколите на комисиите по чл. 37, ал. 3 от Наредба № 18/07.10.2015 г. за инвентаризация и планиране в горските територии, за приемане на извършената инвентаризация на горските територии и изработените

горскостопански планове, горскостопански карти, ловностопански планове и планове за дейностите по опазване на горските територии от пожари през 2020-2021 г. за териториалните поделения Държавни горски стопанства - Ихтиман, Благоевград, Твърдица, Добринище, Смолян, Смядово, Върбица и Средец, и за териториалните поделения Държавни ловни стопанства - „Шерба“ и „Тракия“.

- Проведени са експертни съвети за приемане на задания във връзка с предстоящата инвентаризация на горските територии през 2022-2023 г. и съвместното с нея изработване на горскостопански карти, горскостопански планове, планове за ловностопански дейности и за дейностите по опазване от пожари за териториалните поделения Държавни горски стопанства - Разлог, Пазарджик, Батак, Видин, „Сеслав“ - гр. Кубрат, Търговище, Омуртаг, Бяла, „Болярка“ - Велико Търново, Карнобат, Черни Осъм, Стара река, Ивайловград и Невестино, и за териториалните поделения Държавни ловни стопанства - „Чехълво“, „Арамлиеца“, „Росица“, „Витиня“, „Извора“, „Воден - Ири Хисар“, „Женда“ и „Тополовград“.

- Изготвен и одобрен е доклад от министъра на земеделието за обектите за инвентаризация през 2023-2024 г. и изработване на горскостопански карти, горскостопански планове, планове за ловностопански дейности и за дейностите по опазване на горите от пожари за териториалните поделения Държавни горски стопанства - Якоруда, Белица, Карлово, Ардино, Хасково, Карнобат (само за частта на влямото ТП ДГС - Садово), Бургас, Комел, Враца, Лесигрен, Ловеч, Ботевград, Самоков (без влямото ТП ДГС - Боровец), гр. Елена, Тупракан, Провадия, „Тунджа“ „Ямбол и Кипилово, и за териториалното поделение Държавно ловно стопанство „Искър“ и ловностопанския район „Трънково“ към ТП ДАС „Мазалат“.

- Предоставена е цифровата ортофотокарта на джужествата, извършващи инвентаризацията на горските територии и изработващи горскостопански планове, горскостопански карти, ловностопански планове и планове на дейностите за опазване на горските територии от пожари за периода 2021-2022 година.

- Осигурен е цифровият модел на картата на възстановената собственост и на кадастралната карта за териториалния обхват на дейност на държавните горски и ловни стопанства, подлежащи на инвентаризация и горскостопанско планиране през 2021-2022

- Приет и предаден е на Националния статистически институт балансът на горските територии към 31.12.2021 година.

- Изготвени и предоставени са ежемесечните отчети „Горско стопанство“ на регионалните дирекции по горите.

- Предоставена е обобщена информация за дейностите в горските територии за всяко тримесечие на Националния статистически институт, съгласно сключено споразумение между Изпълнителната

агенция по горите и Националния статистически институт.

- Изготвени и утвърдени са множество предложения, заповеди и писма по чл. 83, ал. 9 от ЗГ - една заповед с включени в горските територии 1,721 дка, и по § 17 от ПЗР към ЗИД на ЗОЗЗ - 19 с включени в държавните горски територии 20 616 дка от ЗГ.

- През 2021 г. е създаден географският портал за данни за горите в Република България - <https://maps.iag.bg>, където е възможно ползване както на готови карти (на ДГС/ДАС по подотдели и хоризонтални, граници на ловища и ловни райони, на СОЗ и др.) и на интернет услугите, съвместими с изискванията на Open Geospatial Consortium (OGC):

- Web mapping Service (WMS) - дава базови възможности за визуализация на данни. Адресът е <https://maps.iag.bg/geoserver/wms>.

- Web Feature Service (WFS) - дава възможност за пространствени анализи в среда на ГИС софтуер, включително и такъв с отворен код (например QGIS).

- Извършени са 8 проверки на учебни форми по Наредбата за условията и реда за придобиване на правоспособност за работа със земеделска и горска техника, като са издадени удостоверения на учебните форми.

Дейности в горите

Стопанисването, ползването и защитата на горите през отчетния период бяха насочени към формиране и поддържане на жизнени и многофункционални горски екосистеми, създаване на условия за естественото им възобновяване и подобряване на тяхната устойчивост чрез:

- провеждане на отгледни сечи за регулиране на дървесния състав и подобряване на растежните условия (в т.ч. системи от сечи за индивидуално производство на висококачествена дървесина);

- провеждане на предвидените в горскостопанските планове възобновителни сечи с естествено семенно възобновяване (в т.ч. на изборните сечи);

- превръщане на издънковите гори в семенни;

- поддържане на благоприятен консервационен статус на горските типове местообитания;

- провеждане на обучение, информационни кампании и други мероприятия с участие на структурите и специализираните териториални звена на ИАГ, НПО и други заинтересовани страни за състоянието на българските гори;

- контрол на провежданите сечи и спазване на режимите за устойчиво стопанисване на горите;

- контрол по издаване на разрешителните за сеч и освидетелстването на сечищата;

- лесопатологичен мониторинг на вредителите и болестите в

горите и прогнозиране на градациите и епифитотиите.

1. Залесяване и защита срещу ерозия

Основната дейност на ИАГ в тази област беше насочена в следните направления:

- Изпълнение на целите и показателите, заложи в програмата и бюджета на ИАГ.

- Изпълнение на задълженията на България, произтичащи от членството в Европейския съюз, в областта на горските репродуктивни материали.

- Одобряване и регистрация на базови източници за горски репродуктивни материали (ГРМ), регистрация на доставчици на ГРМ, изпитване и окачествяване на семена и подобряване на състоянието на горската семепроизводствена база.

- Поддържане на база данни от извършените инвентаризации на създадените горски култури; на наличните пожарища, невъзобновените сечища и горите, унищожени от други природни въздействия; на наличните едроразмерни укрепителни съоръжения; извършените за компенсационно залесяване дейности и регистър на горските разсадници в страната.

- Извършване на контролна дейност.

- Съгласуване на проекти за биологична рекултивация в горски територии, изготвяне на отговори и становища.

- Участие в изготвянето на проекти на нормативни документи.

В изпълнение на поставените цели и задачи са извършени дейности:

- Издадена е юбилейна брошура „Горски семеконтролни станции - 70 години развитие“

- Изготвени са отчети с база данни за проведените инвентаризации на създадените горски култури; на наличните пожарища, невъзобновените сечища и горите, унищожени от други природни въздействия; на наличните едроразмерни укрепителни съоръжения и са дадени препоръки за отстраняване на допуснатите пропуски и грешки.

- Определена е цената на компенсационното залесяване и са издадени заповеди от министъра на земеделието, храните и горите и изпълнителния директор на ИАГ.

- Разгледани са 30 проекта за рекултивация на нарушени терени в горски територии, като от тях са съгласувани 21.

- Актуализиран е публичният регистър на горските разсадници в страната.

- Организирано е двудневно работно съвещание и теренно обучение на тема „Предизвикателствата в управлението и стопанисването на горската семепроизводствена база в условията на променящ се климат“ в учебната база на УОГС - Юндола, с участието на специалисти от АТУ и експерти от ИАГ, РДГ, ГСС и ДП по чл. 163 от ЗГ.

- Актуализиран е Националният списък на одобрените и регистрираните източници за производство на ГРМ.

- Одобрени и регистрирани са 27 нови базови източника от категория „селекциониран“ за производство на ГРМ, отговарящи на минималните изисквания на директива 1999/105/ЕС, и са отменени 18 базови източника.

- От специалисти на ГСС са извършени 483 контролни проверки на състоянието и провежданите дейности в регистрираните базови източници за ГРМ.

- За идентифициране произхода на ГРМ от експерти в РДГ и ГСС са издадени общо 156 сертификата.

- В семеконтролните лаборатории на Горските семеконтролни станции в София и Пловдив са издадени 215 семеконтролни свидетелства на партиди семена от широколистни и иглолистни видове.

- В семехранилището за дългосрочно съхранение в ГСС - Пловдив, към 31.12.2021 г. се съхраняват 1040,13 кг семена от 231 партиди иглолистни и от 10 партиди широколистни видове.

- За Генна банка като семенна колекция в ГСС - София, към 31.12.2021 г. са съхранени 236,47 кг семена с различни произходи от 44 дървесни и храстови вида. В ГСС - Пловдив, са съхранени 18,5 кг от 7 дървесни вида.

- Специалисти от ГСС - Пловдив, са извършили почвени проучвания на 10 горски разсадника на територията на цялата страна, като са изготвени досиета с предписания за подобряване на почвеното плодородие в обследваните разсадници.

- Специалисти от ГСС - Пловдив, подпомагат изграждането на вегетативна семенпроизводствена градина от черен бор на територията на ДГС - Панагюрище. През 2021 г. е извършено присаждане върху площ от 13 дка с калемки от 42 произхода върху 360 фиданки. Допълнително площта е разширена с още 7 дка, като са залесени 252 фиданки от черен бор, върху които ще се извърши присаждане на калемки през 2022 година.

- Успешно приключи изпълнението на съвместен проект на ГСС - София, и ЮЗДП - Благоевград Life 16 NAT/BG/000817 „Възстановяване и подобряване на природозащитния статус на приоритетни горски хабитати от мрежата „Натура 2000“ в България“.

В *таблица 1* са посочени по-важните дейности и постигнати резултати от държавните предприятия по чл. 163 от ЗГ, общини и частни собственици по създаването на гори въз основа на данни от отчет 1-ГС.

За защита на горските територии от ерозия и порои са извършени 6340,8 дка противоерозионни залесявания.

За залесителни мероприятия в държавни горски територии са изразходвани 17,08 млн. лева.

Изпълнени дейности по създаване на гори

№	Видове дейности	Мярка	Изпълнение за 2021 г.
1.	Събрани и добити семена от ТП ДГС/ДАС	kg	42 155
2.	Произведени фиданки в държавните горски разсадници	хил. бр.	7307,5
3.	Залесени площи	gka	17 934
4.	в т.ч. от: държавни предприятия	gka	16 456
	общини	gka	1478
	Попълване на култури в държавни горски територии	gka	6254
5.	Отглеждане на култури в държавни горски територии	gka	94 329
6.	Среден процент на прихващане на културите:		
	а) държавна собственост:		
	- едногодишни	%	62,38
	- двегодишни	%	69,34
	- тригодишни	%	74,97
	б) общинска собственост:		
	- едногодишни	%	75,37
	- двегодишни	%	83,99
	- тригодишни	%	69,16

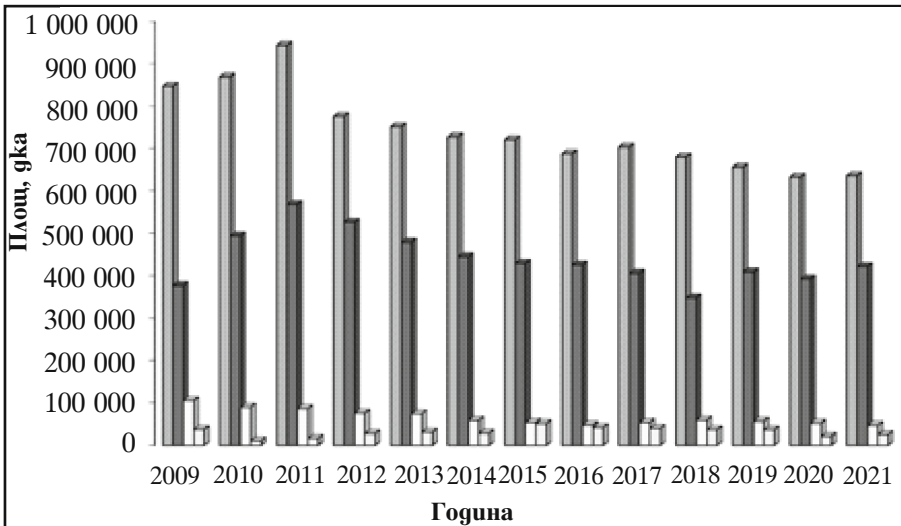
2. Провеждане на сечи в горите**Отгледни и селекционни сечи**

През 2021 г. по данни от отчет 1-ГС в държавните гори за регулиране на дървесния състав и подобряване на растежните условия са проведени отгледни сечи на площ 421 892 gka, което представлява 66,4 % от предвижданията на горскостопанските планове (лесоустройствени проекти). От проведените отгледни сечи 50,3 % са в иглолистни гори, 30,5 % - в широколистни високостъблени гори, и 19,2 % - в издънкови гори за превръщане в семенни. Изпълнението на отгледните сечи без материален добив на площ 25 673 gka е 53,9 % от предвижданията на горскостопанските планове (лесоустройствени проекти). По видове отгледни сечи изпълнението на горскостопанските планове (лесоустройствени проекти) е 52,3% за осветленията, 42,4 %

Таблица 2

**Площ на проведените отгледни сечи в държавните гори
в периода 2009 - 2021 г. (гха)**

	Година	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Отглед- ни сечи	Горско- стопан- ски план	846 674	868 846	943 665	775 586	751 829	727 781	720 862	688 129	703 306	680 259	656 027	632 307	635 833
	отчет	377 237	494 288	568 547	526 106	479 417	445 061	429 551	425 776	406 153	348 216	409 240	392 709	421 892
в т.ч. без материя- лен добив	Горско- стопан- ски план	105 816	90 112	86 755	76 316	74 892	59 448	54 359	48 223	54 229	59 997	57 126	52 356	47 590
	отчет	37 822	11 249	16 633	28 113	31 344	28 834	51 467	42 255	40 492	37 291	36 884	21 609	25 673



Фиг. 2. Динамика на проведените отгледни сечи и отгледни сечи без материален добив за периода 2009 - 2021 г.: ■ отгледни сечи горскостопански план; ■ отгледни сечи отчет; □ в т.ч. без материален добив горскостопански план; □ в т.ч. без материален добив отчет

- за прочистките, 57,5 % - за прорежданията, и 76,6 % - за пробирките.

Селекционните сечи се провеждат в семенпроизводствени насаждения за запазване на генетичното разнообразие на популационно и вътревидово ниво, регулиране на формовото разнообразие и селекционната структура на насажденията, осигуряване на условия за редовно и обилно семеносене или плодonoсене и увеличаване на добива

на висококачествени в наследствено отношение репродуктивни материали. През 2021 г. са проведени селекционни сечи на площ 9449 гка, с което предвижданията на горскостопанските планове (лесо-стройствени проекти) се изпълняват на 79,8 %.

От специалисти на горските семеконтролни станции са извършени двукратни контролни проверки на маркирането и на проведените селекционни сечи в семенпроизводствени насаждения върху обща площ 15 045 декара.

През 2021 г. съгласно информационната система на ИАГ - system.iag.bg, с данни към 14.02.2022 г., в недържавните гори са проведени отгледни сечи на площ 95 701 гка, от които: 56 743 гка в общински гори; 34 257 гка в гори - собственост на физически лица; 3331 гка в гори - собственост на юридически лица; 1370 гка в гори - собственост на религиозни организации.

3. Други мероприятия

В държавните гори е извършено:

- кастрене на стоящи дървета за подобряване на качеството на произвежданата дървесина и подпомагане на процеса на естествено-то самоокастрияне на дървостойките върху 12 095 гка, което е с 295 гка повече от предвижданията на горскостопанските планове (лесо-стройствени проекти);

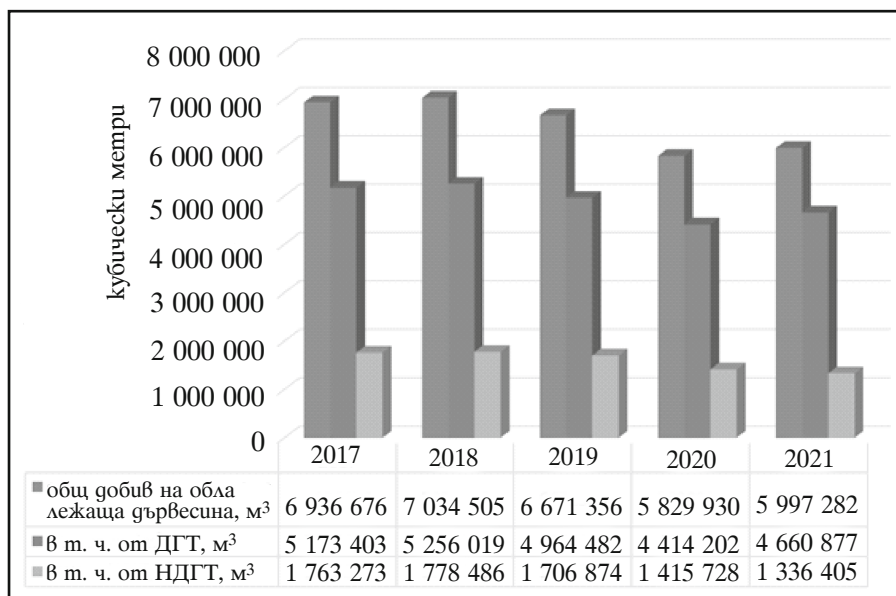
- подпомагане на естественото възобновяване върху площ 56 683 гка, или 89,7 % от предвижданията на горскостопанските планове, с 12 052 гка повече от изпълнението през предходната година;

- маркиране на лесосечния фонд на 5 128 498 м³ стояща дървесина, или с 94 003 м³ по-малко от 2020 година.

4. Ползване на дървесина

Анализът на добитата обла дървесина за периода 2017 - 2021 г. се базира на данни от ведомствената статистика на Изпълнителната агенция по горите (Отчет на горския фонд - 5 ГФ - отчет на добитата маса) и показва, че количествата в периода 2017 - 2018 г. се задържат на относително близко ниво - около 7 млн. м³, след което до 2021 г. намаляват (фиг. 3). Намаляването спрямо 2018 г. е съответно: за 2019 г. с 363 142 м³, или с 5,2 %; за 2020 г. - с 1 204 575 м³, или с 17,1 %, и за 2021 г. - с 1 037 223 м³, или спад с 14,7 %. Намаляването на количествата на добитата дървесина от държавните горски територии (ДГТ) най-ясно е очертано през 2020 г., когато те спадат с 841 817 м³, или с 16,02 % спрямо добитата от ДГТ дървесина през 2018 година. Най-голямото количество добита дървесина от недържавните горски територии е отчетено през 2018 г. - 1 778 486 м³, след което следва спад от 442 081 м³ за 2021 г., или с 24,9 %. В сравнение с 2020 през 2021 г. има нарастване на добитата дървесина със 167 352 м³, или с 2,9 %.

Намаляването на добитите количества дървесина се дължи на



Фиг. 3. Динамика на добива на обла лежаща дървесина за периода 2017 - 2021 г. общо от държавните горски територии, управлявани от държавните предприятия, и от останалите ГТ

няколко фактора. Първоначално горският сектор на европейско и национално ниво бе изпаднал в кризисна ситуация, свързана с появата на масови нападения от корояди още от 2016 г., довела до свръхпредлагане на евтина увредена от биотични и абиотични фактори дървесина, особено за целулозно-хартиената промишленост и за производството на дървесни плочи. Освен това от 2020 г. в целия свят бяха въведени силно ограничителни мерки поради пандемията от Covid - 19, които също доведоха до спад в добивите. Допълнително условията в България като липсата на механизация за извършване на дърводобивните дейности и високите цени на енергоносителите влияеха за определени периоди върху дефицита на дървесна суровина.

През 2021 г. ИАГ и регионалните дирекции по горите извършваха постоянен контрол на издаваните позволителни за сеч и съставяните протоколи за освидетелстване на сечищата чрез информационната система на ИАГ - system.iag.bg. През годината са издадени позволителни за сеч за 8 052 631 м³ лежаща дървесина, като към 24.02.2022 г. са съставени протоколи за освидетелстване на сечищата за добити 5 959 366 м³ лежаща дървесина, което представлява 74,0 % от разрешената за добив дървесина.

5. Сертифициране в горите

Сертифицираните горски територии в България към момента притежават сертификат от Forest stewardship council - FSC (Съвет за стопанисване на горите). Съгласно официалната информация на FSC (<https://fsc.org>) площта на сертифицираните горски територии към 14.02.2022 г. е 2 339 182,4 ха, или 59 % от общата горска територия в

Таблица 3

Сертифицирани горски територии в България по системата за горска сертификация FSC

№	Лицензен номер	Сертификационен код	Дата на сертифициране	Дата на валидност	Организация
1	FSC-C128218	NC-FM/COC-024264	2021-09-14	2026-09-13	СИДП
2	FSC-C129079	NC-FM/COC-024721	2022-02-07	2027-02-06	ТП ДГС - Мъглиж
3	FSC-C131639	CU-FM/COC-848196	2017-03-02	2022-03-01	ГПК „Гора“
4	FSC-C131937	SA-FM/COC-005495	2022-01-06	2027-01-05	ТП ДЛС „Осогово“
5	FSC-C132868	CU-FM/COC-849235	2017-06-28	2022-06-27	ТП ДГС - Михалково
6	FSC-C133193	SA-FM/COC-00580	2017-06-16	2022-06-15	ЮЦДП - Смолян, Регион Пловдив
7	FSC-C133717	SA-FM/COC-005682	2017-04-12	2022-04-11	ТП ДГС - Говежда
8	FSC-C134198	SA-FM/COC-005795	2017-06-09	2022-06-08	ТП ДГС - Берковица
9	FSC-C002352	SA-FM/COC-002326	2020-09-29	2025-09-28	ТП ДЛС „Дикчан“
10	FSC-C002522	CU-FM/COC-848871	2019-09-03	2024-09-02	ТП ДГС - Кости
11	FSC-C014720	NC-FM/COC-015479	2018-06-20	2023-06-19	ТП ДЛС „Граматиново“
12	FSC-C017147	NC-FM/COC-015480	2018-09-13	2023-09-12	ТП ДЛС „Шерба“
13	FSC-C028518	CU-FM/COC-867995	2019-11-20	2024-11-19	ТП ДГС - Кирково
14	FSC-C074489	NC-FM/COC-059347	2020-04-03	2021-04-02	ТП ДГС - Якоруда
15	FSC-C109822	NC-FM/COC-013852	2018-11-06	2023-11-05	ТП ДЛС „Витиня“
16	FSC-C114137	CU-FM/COC-847519	2018-12-31	2023-12-30	СИДП - Габрово
17	FSC-C115104	CU-FM/COC-867354	2019-08-26	2023-12-11	ТП ДЛС „Мазалат“
18	FSC-C117782	NC-FM/COC-014931	2019-07-18	2024-07-17	ЮЦДП - Смолян, Регион Пазарджик
19	FSC-C118598	NC-FM/COC-016517	2019-10-27	2024-10-26	ТП ДГС - Стара Загора
20	FSC-C122262	CU-FM/COC-847772	2020-08-21	2025-08-20	Община Приморско
21	FSC-C138635	NC-FM/COC-026715	2017-12-08	2022-12-07	ЮИДП - Сливен
22	FSC-C136423	CU-FM/COC-854057	2017-10-13	2022-10-12	ТП ДГС - Айтос
23	FSC-C150171	NC-FM/COC-004997	2019-07-17	2024-07-16	ЮЦДП - Групов сертификат
24	FSC-C156633	NC-FM/COC-059959	2020-06-23	2025-06-22	ТП ДГС - Казанлък
25	FSC-C157508	NC-FM/COC-059967	2020-06-02	2025-06-01	ТП ДГС - Чирпан
26	FSC-C157623	SA-FM/COC-008016	2020-09-09	2025-09-08	ЮЗДП - Благоевград, Група Юг
27	FSC-C157774	NC-FM/COC-060808	2020-07-30	2025-07-29	Община Копривщица
28	FSC-C157788	CU-FM/COC-869016	2020-10-06	2025-10-05	ЮЗДП, Група Север
29	FSC-C157982	NC-FM/COC-059964	2020-06-23	2025-06-22	ТП ДГС - Твърдица
30	FSC-C157987	NC-FM/COC-059965	2020-06-23	2025-06-22	ТП ДГС - Гурково„
31	FSC-C159090	NC-FM/COC-059961	2020-08-06	2025-08-05	ТП ДГС - Сливен
32	FSC-C160415	NC-FM/COC-060037	2020-11-16	2025-11-15	ЮЦДП, Група Юг

страната, а сертифицираните единици са 32 (таблица 3). Сертификат за проследяване на дървесината FSC - Chain of custody, притежават 443 сертифицирани единици.

Площта на сертифицираните държавни горски територии, стопанисвани от държавните предприятия по чл. 163 от ЗГ, е 2 317 993,8 ха, или 80 % от общата стопанисвана от тях територия в страната, а сертифицираните единици са 29.

Съгласно електронния информационен портал на Програмата за утвърждаване на горската сертификация (The Program for the Endorsement of Forest Certification - PEFC) сертификат за проследяване на дървесината PEFC - Chain of custody към декември 2021 г., притежават 4 сертифицирани единици.

Защитени територии

1. Основни задачи

- Изпълнение на предвидените програми и дейности в плановете за управление на природните паркове.
- Разработване на плановете за управление на природните паркове, в които няма действащи плановете.
- Изпълнение на проекти и програми, финансирани от оперативни програми на ЕС и други финансови механизми.
- Подобряване на управлението и инфраструктурата на парковете.
- Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие.
- Връзки с обществеността и образователни програми.
- Участие в процеса на актуализация на защитените територии.

2. Изпълнени дейности

През 2021 г. дирекциите на природните паркове и държавните предприятия продължаваха да изпълняват съвместни дейности на базата на сключени споразумения за сътрудничество и плановете за съвместни дейности. Такива споразумения са сключени между ЮЗДП - Благоевград, и ДПП „Беласица“, ДПП „Витоша“ и ДПП „Рилски манастир“. Целта на споразуменията за съвместна дейност е решаване на проблеми от взаимен интерес в следните области: устойчиво управление и опазване на природните ресурси; опазване на екосистемите и биоразнообразието; екологосъобразно управление на земите в защитените територии и защитени зони по ЗБР; квалификация на персонала; подготовка, кандидатстване и изпълнение на проекти, свързани с горите и защитените територии.

И през изминалата година, въпреки силно ограничения финансов ресурс, с който разполагаха, дирекциите на природните паркове продължиха работата си по подобряване на състоянието на парковете инфраструктура и условията за извършване на туризъм в парковете

територии. Извършени са ремонтни и възстановителни дейности по съществуващата туристическа инфраструктура - мостове, интерпретативни маршрути, заслони, беседки, кътове за отдих, чешми и други. Обновени и възстановени са информационни табла, маркировка на туристическите маршрути и други.

Всички дирекции на природните паркове (ДПП) продължиха своята активна работа с доброволци, с чиято помощ бяха реализирани редица мероприятия по възстановяване и поддържане на туристическата инфраструктура, почистване на парковете територии, обновяване на туристическата маркировка, залесителни мероприятия и други.

На територията на ПП „Русенски Лом“ е извършено почистване на туристически маршрути с помощта на доброволци съвместно със сдружение „Поломие“ - Русе. Почистен е и маршрут с дължина 10 км от м. Смесеите до Голям Нисовски манастир, като са използвани тежка техника (трактор с шредер) и доброволен труд. Продължи и дейността в областта на реинтродукцията на застрашени и редки видове и поддържане на популациите им. На изградените площадки редовно е извършвано подхранване на птици.

На територията на ПП „Витоша“ през годината са извършени редица дейности, свързани с почистване и обновяване на туристическата инфраструктура, като е направен ремонт на 2 погледни площадки над Драгалевския манастир и над Кладнишка река, дървени горски библиотеки, дървена сцена и дървен парапет пред Детския екостационар „Белите брези“. Изработени и монтирани са 2 информационни табла, 20 метални насочващи табели за нископланинска обиколна пътека, както и 27 табели на брайлов и плоскопечатен шрифт за експониране на дърветата и храстите на „Алеята за незрящи“ в м. Дендрариум. През годината са организирани общо 53 доброволчески акции, с участието на повече от 250 души. С помощта на доброволци бяха почистени и премахнати незаконни огнища, освежена паркова инфраструктура (над 150 мостове, скари, дървени парапети), почистени повече от 4000 л. м канавки/водостоци по туристически алеи и пътеки, изградени и 5 нови дървени моста, ремонтиран каменният мост при х. „Момина скала“. Възстановени са 2 чешми. Изработени и монтирани са 8 информационни табла, 6 нови маси и пейки. Освежени/лакирани са повече от 150 елемента на парковата инфраструктура.

ДПП „Витоша“ през изминалата 2021 г. е отличена със „Златна значка“ от Българския олимпийски комитет за цялостната си дейност в полза на Витоша.

За четвърта поредна година мероприятието „Споделени игри“ на Витоша се превърна в голям спортен празник със значим социален ефект. Организираното от Фондация „София - европейската столица на спорта“, Дирекцията на Природен парк „Витоша“ и НСА „Васил Левски“ събитие събра в м. Изгликина поляна над 250 деца, желаещи да

докажат, че хората в неравностойно положение могат да бъдат активни и да се занимават с физически упражнения.

С полученото финансиране по проекта от Фондация - Америка за България,, е направено обновяване на северния вход на Посетителския център на ПП „Персина“, с което стана възможно отварянето му и осигуряването на достъпа на хора с увреждания до Посетителския център.

Служителите на ДПП „Сините камъни“ извършиха ремонтни дейности на елементи от инфраструктурата на територията на Парка. Поставени са указателни и предупредителни табели на едни от най-посещаваните от туристи места.

ДПП „Врачански Балкан“ през 2021 г. извърши цялостен ремонт на волиери за полусвободно отглеждане на птици и ограда. Разселени са (есенно) 52 птици, като е извършено пролетно проучване на състоянието на популацията (трансектен метод), есенно проучване (телеметрия) и зимно проучване (фотокапани и хранилки). Към момента в паркчетата има 80 птици за основно стадо през 2022 година. Разработена е методология и технология за производство и разселване на птици. Паркът продължи своята дейност и по подхранване и реинтродукция на египетския и белоглавия лешояд. През 2021 г. са формирани общо 18 двойки, които успешно излюпиха и отгледаха 16 белоглави лешоядчета. Извършен е и мониторинг по проект за реинтродукция на европейския лалугер за 2021 година.

На територията на ПП „Врачански Балкан“ през изминалата година са ремонтирани 9 интерпретативни маршрута, обновена маркировка върху 12 туристически маршрута, ремонтирани са заслон, 3 информационни пункта и 3 къта за отдих.

На територията на Природния парк „Златни пясъци“ е извършена рехабилитация на туристическата инфраструктура, включваща подмяна на 12 указателни табели и повредени 3 информационни табла по маршрути „Природа за всички“ и „Домът на сойката“, ремонтирани са 3 оградни пана на декоративна гървена ограда и 6 гървени перила, водещи към мост в района на „Юбилейна“, ремонтирани са „Говорещ дъб“ и „Пясъчник“ в Детския кът за активни игри по маршрута „Песента на гората“. Извършено е опресняване на туристическата маркировка по „Син маршрут“ и „Жълт маршрут“, с обща дължина 12 километра.

В репродуктивната база за редки и застрашени растителни видове на ДПП „Българка“ в с. Поток и в генната банка за овощни видове продължават целогодишно дейностите по поддържане на материалната база, събиране на семена, подготовка на терени, дейности по засаждане, грижи по време на вегетация, резитба и борба с вредителите за овощните видове. В адаптационните волиери за дневни и нощни грабливи птици периодично са настанявани и отглеждани видове за адаптация преди пускането им в природната среда. Съвместно

със СЦДП - Габрово, за поредна година е извършено зарибяване с балканска пъстърва в 7 поречия на реките Левичарка, Паничарка, Борущица, Сивек, Бялата река, Белилска и Янтра.

ДПП „Българка“ беше домакин на спортното събитие - маратонското приключение „Трявна ултра“. Проведе се и традиционният „Поход на патилянци“ в Деня на децата - 1 юни, както и част от второто издание на Тревненския фестивал в градска среда „Fun Навън“.

ДПП „Рилски манастир“ подпомогна организацията и откриването на изложба с рисунки на деца от 60 държави в Рилски манастир. Мероприятието е финалната част от Осмия световен конкурс за детска рисунка, организиран от фондация „Малък зограф“.

Дирекцията на ПП „Странджа“ реализира дейности по подпомагане на естественото възобновяване на местни видове, както и реинтродукция на видове от флората и фауната (пъстърва, реликтни видове растения от Специализирания разсадник). Предприети са мерки за ограничаване на разпространението на инвазивни видове чрез механичното им премахване. Дирекцията на Парка проведе и регулярното проучване на най-чувствителните и увредени крайморски дюнни местобитания и крайречни влажни зони.

ДПП „Русенски Лом“ извърши редовния мониторинг на птици, който включва проверка на заетите известни гнезда на хищни птици. Локализирани са нови територии, заети от хищни и мършоядни птици. Извършено е търсене на нови гнезда на малък креслив орел, египетски лешояд, белоопашат мишелов и малък орел. Дирекцията на Парка отговаря и за поддържане на оптималното водно ниво в ЗМ „Калимок - Бръшлен“. Съвместно с Българското дружество за защита на птиците изградена е платформа за привличане на гнезденето на пеликани, като три двойки сформираха гнезда и успешно отгледаха четири малки.

Служителите на ДПП „Шуменско плато“ взеха дейно участие в популяризирането и осъществяването на най-мощното доброволческо залесяване в Шумен, което имаше за цел възстановяване на 60 дка изгоряла гора в подножието на Шуменското плато. Събитието, организирано от ДГС - Шумен, и Североизточното държавно предприятие, получи положителен обществен отзвук в цялата страна. В традиционния конкурс „Природата - моето вдъхновение“, който Паркът организира вече над 25 г., постъпиха над 300 творби. Реализиран е и традиционният фестивал „Зелени слънца“, посветен на Еньовден.

ДПП „Златни пясъци“ организира и проведе екологични игри, водачество по детски образователни маршрути „Песента на гората“ и „Домът на сойката“ и беседи за билките при учебната „Билкова градина“.

Дирекцията на Природен парк „Персина“ организира „Фестивал на къдроглавия пеликан“ в гр. Белене. Целта на събитието е да засили

вниманието на обществото към необходимостта от опазване на вида къдроголав пеликан и да популяризира завръщането на пеликаните като гнездящ вид на територията на ПП „Персина“. В събитието участваха представители на почти всички дирекции на природни паркове и имаха възможност да представят дейността си.

Изложба със снимки на растения, животни и местообитания от българската природа гостува в Посетителския център на Природния парк „Беласица“. Идеята на изложбата е да популяризира пред широката общественост значението на Европейската екологична мрежа „Натура 2000“ в България като важен инструмент за съхраняване на най-ценните природни кътчета в страната ни, както и да привлече обществена подкрепа за тяхното дългосрочно опазване. За поредна година ПП „Беласица“ е домакин на събитието „Хоби курс по билкарство“. Сред основните теми в практиката на курса бяха какви билки се срещат в планината, за какво се използват и къде могат да се намерят. Всяка година в края на май запалени любители на лечебните растения идват в Беласица, за да обогатят знания и да се докоснат до красотите на планината.

Дирекцията на Природния парк „Сините камъни“ стартира изпълнението на проект „Споделена визия за „Натура 2000“ на Природен парк „Сините камъни“ - 2020 г.“. Проектът е насочен към популяризиране на мерки и дейности за съхраняване на Мизийските букови гори (хабитат 91W0) и Източните гори от космат дъб (хабитат 91AA) на територията на област Сливен. Паркът се утвърди като организация, която помага в случаи на нараняване на дивите птици, костенурки и гр., като птиците се транспортират до Спасителния център за дивите животни - Стара Загора.

Дирекциите на Природните паркове „Витоша“, „Врачански Балкан“, „Златни пясъци“, и „Рилски манастир“ продължиха изпълнението на дейности по проектите по Оперативна програма „Околна среда 2014 - 2020“, свързани с подобряване на природозащитното състояние на видове и типове природни местообитания на територията на природните паркове.

ДПП „Врачански Балкан“ работи по проект DiGiPARKS - Създаване на иновативен интегриран туристически продукт между Природните паркове „Врачански Балкан“ и „Железни врата“. Проектът е финансиран в рамките на Третата покана на Европейска Програма за териториално сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A „Румъния - България“.

ДПП - Беласица, участва като партньор в проект „Опознай и ще обикнеш“, финансиран от Български фонд за жените, който имаше за цел популяризиране на района. В основата на проекта е заложено опазване на природата чрез популяризиране на традиционни знания и развитие на алтернативен туризъм. ДПП „Беласица“ участва като партньор в проект, разработващ филм с работно заглавие „Кулинарните изкушения на Подгорieto“, финансиран от община

Петрич и изпълняван от „Слоу Фуд“ - България и „Слоу Фуд“ - Подгорице. Целта на филма е да популяризира кулинарното богатство на селата, разположени в подножието на Беласица, да разкаже за хармоничната връзка на хората с природата и да популяризира възможностите за туризъм в ПП „Беласица“ чрез създаване на условия за поминък на местното население.

ДПП „Персина“ изпълнява и отчита 4 проекта, като работата по тях ще продължи и през 2022 г.:

- „Опазване на кърдоглавия пеликан по Черноморско-Средиземноморския миграционен път“, който е одобрен от програма LIFE+ на ЕС. Изпълнението му стартира през септември 2019 година.

- Проект BG16M1OP002-3.015-0003 „Изпълнение на приоритетни мерки в Рамсарско място „Комплекс Беленски острови“, Природен парк „Персина“, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2014 - 2020 г.“, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.

- Проект „Фестивал на кърдоглавия пеликан“, донорска програма на Фондация „Америка за България“.

- Проект „Дунавски диви острови, коридор от хабитати“, чрез който се извършват регулярни мониторингови дейности във влажните зони на територията на парка и в река Дунав. Извършван е регулярен мониторинг на новосформираната колония от кърдоглави пеликани на остров Персин за периода февруари - юли.

Всички дирекции на природните паркове продължиха и изпълнението на задълженията си, свързани с провеждането на мониторинг на конзервационно значими видове растения и животни, включени в Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие, като бяха попълнени необходимите формуляри и изпратени за въвеждане в системата на ИАОС.

През 2021 г. от страна на ИАГ са съгласувани следните предложения за обявяване на защитени територии:

- Защитена местност „Гората на Боряна“, землището на с. Енина, община Казанлък, област Стара Загора.

- Защитена местност „Света Неделя“, землището на Неделино, община Неделино и с. Старцево, община Златоград, област Смолян.

- Защитена местност „Горен Баир - Кичук чал“, землището на с. Синитово, община Пазарджик, област Пазарджик.

- Природна забележителност „Черните скали“, землището на с. Орешник, община Тополовград, област Хасково.

- Защитена местност „Камчийски пясъци“, землището на с. Ново Оряхово и с. Шкорпиловци, община Долни чифлик, област Варна.

- Защитена местност „Поречие на река Ботуня“, землищата на селата Охрид и Палилула, община Бойчиновци, област Монтана, и с. Добруша, община Криводол, област Враца.

- Защитена местност „Манастирска стълба“, землищата на Велико Търново, община Велико Търново и с. Първомайци, община Горна Оряховица, област Велико Търново.

- Защитена местност „Корал“, землището на с. Лозенец, община Царево, област Бургас.

- Защитена местност „Каньонът на река Шегава“, землищата на селата Раждавица и Гърбино, община Кюстендил, област Кюстендил.

- Природна забележителност „Фрън кая и Дилики кая,,“, землищата на селата Мирково и Челопеч, и Природна забележителност „Червени камък,,“, попадаща в землището на с. Челопеч, община Челопеч, област София.

- Защитена местност „Сладун“, землището на с. Сладун, община Свиленград, област Хасково.

- Поддържан резерват „Патлейна“, землището на Велики Преслав, община Велики Преслав, област Шумен.

- Природна забележителност „Скален комплекс Ночев“, землището на с. Ночев, община Черноочене, област Кърджали.

- Природна забележителност „Башовишки печ“, землището на с. Гара Орешец, община Димово, област Видин.

- Защитена местност „Степите“, землищата на селата Българево и Свети Никола, община Каварна, област Добрич.

От страна на ИАГ не е съгласувано предложението за обявяване на защитена местност „Река Въча - Узунпара“, попадаща в землището на с. Йоаким Груево, община гр. Стамболийски, област Пловдив.

Режимът на дейностите на Природна забележителност „Пясъчни дюни в местност Каваците“, Природна забележителност „Пясъчни дюни между Приморско и местност „Перла“, както и Природна забележителност „Пясъчни дюни в района на Международния младежки център,, трябва да се прецизира по начин, който да води до обезпечаване на устойчивото стопанисване и правилното протичане на процесите в екосистемата и запазване на екологосъобразния характер на местообитанието и намаляване на антропогенния натиск върху територията, както и предвид социалната значимост на природните забележителности.

Консултации и подпомагане на работата на собствениците на недържавни гори

През 2021 г. са изпълнени дейности, насочени към подпомагане на собствениците на гори и на лесолюбите на частна практика, по-важните от които са:

- Проведени са над 2000 консултации на собственици на гори и ползватели на дървесина, частни лесолюбди и други заинтересовани лица по телефон, електронна поща, в Приемната на МЗХГ и по време на извършените теренни проверки.

- В хода на извършваните проверки, срещи и консултации са попу-

ляризирани добри практики, свързани с устойчивото стопанисване на горите и осъществяването на дейностите в горските територии.

Контрол върху дейностите в горите

През 2021 г. ИАГ с нейните структури и специализирани териториални звена са изпълнили редица мерки, свързани с осъществяване на ефективен контрол върху извършваните дейности в горските територии, по-важните от които са:

- В рамките на Дирекция „Горско стопанство“, отдел „Ползване от горите“, са извършени 1032 документални и теренни проверки по сигнали и жалби на физически, юридически лица и организации по въпроси, отнасящи се до дисциплината на ползване на дървесина и недървесни горски продукти, като са представени съответни доклади, отговори по жалби и сигнали и други.

- Участие в комисия по чл. 17, ал. 1 от Наредба № 1 от 15.02.2019 г. за условията и реда за обучение на кандидатите за придобиване на правоспособност за работа със земеделска и горска техника и условията и реда за издаване на удостоверение за регистрация на учебни форми за тяхното обучение.

- Участие в комисии за провеждане на изпит на лица със средно образование и на тези, които са отписани от регистъра по чл. 235 от Закона за горите.

- Участие в комисия за разглеждане на заявления за вписване на физически лица и търговци в публичните регистри на ИАГ по чл. 235 и чл. 241 от Закона за горите.

- Чрез информационната система на ИАГ се осъществява текущ контрол на издаваните позволителни за сеч, протоколи за освидетелстване на сечища, превозни билети и GPS устройствата на МПС транспортиращи дървесина.

Ползване на недървесни горски продукти

През 2021 г. е отчетено, че от горски територии са събрани 2408 kg гъби. Наблюдава се тенденция към повишен интерес при търсенето и събирането на трюфели, което поражда противоречия между търсачите на трюфели и лицата, стопанисващи и извършващи дейности в горски територии. В тази връзка са изготвени писма и становища, които разясняват разпоредбите на нормативните актове, регламентиращи ползването на недървесни горски продукти. С цел регулиране на процесите на търсене и събиране и търговията с трюфели през 2021 г., след като не бе приет изготвеният и представен на министъра на земеделието, храните и горите Законопроект за трюфелите, неколккратно бяха изготвяни писма с цел решаване на определени проблеми, свързани с търсенето, събирането и търговията с трюфели.

Отчетен е също така и добив на горски плодове (малини, къпини,

боровинки, трънки и др.) в размер на 96 669 кг, шунки - 167 783 кг, липов цвят - 447 469 кг , билки - 801 659 килограма.

Промени в горските територии

За периода 01.01. - 31.12.2021 г. са настъпили следните промени в горските територии на Република България:

- Издадени са 6 административни акта за промяна на предназначението на поземлени имоти в горски територии по реда на чл. 14 от Закона за горите (отм.), с обща площ 122,083 дка, с цена за промяната 475 520,00 лв., постъпващи по сметката на ИАГ. Определени са средства за компенсационно залесяване в размер на 130 209,82 лв., постъпващи по сметката на съответното държавно предприятие (ДП). Издаден е един административен акт за прекратяване на административното производство за промяна на предназначението. С погасени права поради неплатени дължими средства в законоустановения срок е един административен акт.

- Издадени са 31 административни акта за предварително съгласуване за промяна на предназначението на поземлени имоти в горски територии, с обща площ 3 967,934 дка, по реда на чл. 75, ал. 3 от Закона за горите (ЗГ). Издадени са 5 административни акта, с които се прекратява административно производство по промяна на предназначението и 2 административни акта, с които е постановен отказ за образуване на административно производство.

- Издадени са 34 административни акта за промяна на предназначението на поземлени имоти в горски територии по реда на чл. 77 от ЗГ, с обща площ 339,925 дка, с цена за промяната 818 990,25 лв., постъпващи по сметката на Министерството на земеделието, храните и горите (МЗХГ). Определени са средства за компенсационно залесяване в размер на 73 187,24 лв., постъпващи по сметката на съответното ДП. Безвъзмездно е променено предназначението, по реда на чл. 73, ал. 5 от ЗГ, на 694,292 дка горски територии за изграждането на 5 национални обекта и 9 общински обекта от първостепенно значение, като са издадени 14 административни акта, с които се констатира вече възникнали права и задължения.

- Издадени са 7 административни акта за придобиване на право на собственост върху 10,551 дка горски територии - частна държавна собственост, представляващи застроена и нормативно определена прилежаща площ на сгради, постройки, мрежи и съоръжения, по реда на § 123, ал. 3 на ПЗР към ЗИД на ЗГ (отм.), с обща цена за продажба на поземлените имоти 25 104,00 лв. и режийни разноски в размер на 510,12 лв., постъпващи по сметката на ИАГ. Издадени са 2 административни акта за отказ за придобиване на право на собственост върху застроена и нормативно определена прилежаща площ на сгради, постройки, мрежи и съоръжения, по реда на § 123, ал. 3 на ПЗР към ЗИД на ЗГ (отм.).

● Издадени са 148 административни акта за промяна на предназначението на поземлени имоти от земеделска в горска територия по реда на чл. 81 на ЗГ, с обща площ 71 710,51 декара. Промяната е безвъзмездна. Издадени са общо 2 административни акта за поправка и допълнение на вече издадени и влезли в сила административни актове за промяна на предназначението на поземлени имоти от земеделска в горска територия.

● Издадени са 11 административни акта за връщане на поземлени имоти с променено предназначение в горските територии за обща площ 41,954 декара.

● Издадени са 13 административни акта за предварително съгласуване за учредяване на право на строеж върху горски територии - държавна собственост, с обща площ 5,610 дка, по реда на чл. 55 от Закона за горите.

● Издадени са 9 административни акта за учредяване на право на строеж по реда на чл. 56 от Закона за горите върху горски територии - държавна собственост, с площ 4,164 дка, с обща цена за вещното право 40 756,70 лв., постъпващи по сметката на съответното ДП, и 815,13 лв. режийни разноски, постъпващи по сметката на ИАГ. Начислената стойност на дървесината на корен в сегашна възраст за оценяваните насаждения е 722,40 лв., постъпващи по сметката на съответното ДП. Определени са средства за компенсационно залесяване за 2601,02 лв., постъпващи по сметката на съответното държавно предприятие.

● Издадени са 22 административни акта за предварително съгласуване за учредяване на сервитут върху горски територии - държавна собственост, с обща площ 49,291 дка, по реда на чл. 62 от Закона за горите.

● Издадени са 28 административни акта за учредяване на сервитут по реда на чл. 63 от ЗГ върху горски територии - държавна собственост, с площ 191,503 дка, с обща цена за вещното право 3 637 166,00 лв. и 72 813,06 лв. режийни разноски, постъпващи по сметката на ИАГ. Начислената стойност на дървесината на корен в сегашна възраст за оценяваните насаждения е 87 252,48 лв., постъпващи по сметката на съответното ДП. Определени са средства за компенсационно залесяване за 191 193,65 лв., постъпващи по сметката на съответното държавно предприятие.

● Издадени са 4 административни акта за учредяване на сервитут на енергиен обект по реда на чл. 64 от ЗГ върху горски територии - държавна собственост, с площ 214,200 дка, с обща цена за вещното право 1 520 164,00 лв., вносима по сметката на МЗХГ, и 30 403,28 лв. режийни разноски, постъпващи по сметката на ИАГ. Начислената стойност на дървесината на корен в сегашна възраст за оценяваните насаждения е 115 241,83 лв., постъпващи по сметката на съответното ДП. Определени са средства за компенсационно

залесяване за 234 207,53 лв., постъпващи по сметката на съответното държавно предприятие.

- Издадени са 10 административни акта за учредяване на право на ползване по реда на чл. 70 от ЗГ върху горски територии - държавна собственост, с площ 17,140 дка, с обща цена за вещното право 2693,88 лв. и 53,88 лв. режийни разноски, постъпващи по сметката на ИАГ. Начислената стойност на дървесината на корен в сегашна възраст за оценяваните насаждения е 4947,48 лв., постъпващи по сметката на съответното ДП. Определени са средства за компенсационно залесяване за 21 880,60 лв., постъпващи по сметката на съответното държавно предприятие.

- Издадени са 3 административни акта за прекратяване, по реда на Административнопроцесуалния кодекс, на административните производства за учредяване на ограничени вещни права върху горски територии - държавна собственост.

ОПАЗВАНЕ, ЗАЩИТА И КОНТРОЛ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ

1. Защита на горските територии от болести, вредители и други повреди

За 2021 г. бяха предвидени лесозащитни мероприятия на 37 % от регистрираните към края на ноември 2020 г. в електронната система на ИАГ здравословни проблеми в горски площи. Изпълнението на прогнозата е 91 %. Предвидените и отчетените лесозащитни мероприятия през 2021 г. са представени в *таблица 4*.

В публикуваната на сайта на ИАГ лесопатологична прогноза за 2021 г. е предвидено извършване на въздушно пръскане на обща площ 13 092 дка, от които 8800 дка срещу борова процесия (*Thaumetopoea pityocampa* D. & Schiff.) в обхвата на Регионалните дирекции по горите в Кърджали и Стара Загора и 4292 дка срещу ръждива борова листна оса (*Neodiprion sertifer* Geoff.) в обхвата на РДГ - Кюстендил. Изпълнението е 68 % от предвидените площи.

За извършване на въздушно пръскане срещу борова процесия Лесозащитната станция (ЛЗС) - Пловдив, е предписала използване на продукт за растителна защита на базата на *Bacillus thuringiensis* var. *Kurstaki* (Рапакс и Форей 48Б). Лесозащитното мероприятие е извършено на 1 - 2 септември 2021 г. на територията на Държавните горски стопанства в Кирково, Крумовград и Момчилград и на 27 и 30 септември 2021 г. на територията на Държавните горски стопанства в Казанлък и Стара Загора и ДЛС „Мазалам“. В края на септември и през октомври е отчетен ефектът от проведеното въздушно пръскане, който е в диапазона 85 % - 90 % смъртност на гъсениците при третиране с Форей 48Б и 77 % - 95 % при третиране с Рапакс. Отчетените площи за въздушно пръскане срещу борова процесия

Предвидени и отчетени лесозащитни мероприятия през 2021 г.

Мероприятие	По утвърдена годишна прогноза за 2021 г., <i>дка</i>	Отчет 2021 г., <i>дка</i>	Изпълнение %
Авиоборба	13 092	8900	68
Биологична борба	64 488	64 488	100
Наземна химична борба в т. ч.	2901	5349	184
<i>в горски разсадници</i>	1005	1523	151
<i>в култури</i>	1896	3826	201
Механична борба	743,5	673	90
Интегрирана борба	0	0	0
Санитарни сечи	76 963	129 626	168
Общо	158 188	144 548	91

са 8900 дка поради допълнително включване на 100 дка силно засегнати площи на територията на ДГС - Стара Загора.

Предвиденото въздушно пръскане от ЛЗС - София, срещу ръждива борова листна оса беше отменено поради установена ниска абсолютна заселеност на вредителя.

Предвидената за 2021 г. биологична борба срещу гъботворка е извършена на 100 %.

Интродуцирана е ентомопатогенната гъба *Entomophaga maimaiga* в дъбовите гори на територията на ДГС- Видин, и в териториалния обхват на РДГ - Варна и РДГ - Бургас. Мероприятието беше проведено през март по методика на Института за гората - БАН. Средната смъртност на гъсениците в ДГС - Видин, е 34 %, като не беше констатирано обезлистване през 2021 година. Ефектът на проведената биологична борба в държавните и общинските гори около Несебър е 48 - 56 % смъртност, а в ДЛС „Балчик“ - 26 %. Анализът на гъсеници на гъботворка от средно и силно обезлистените дъбови гори показва наличие на редица естествени регулатори на вредителя (вируси, бактерии, паразитици и хищници).

Извършената наземна химична борба е на обща площ 5349 дка в горски разсадници и топови култури, което е с 84 % повече от планираното. Мероприятието е извършено при възникване на здравословни проблеми, причинени от различни биотични и абиотични фактори в горски разсадници (28 %) и в горски култури (72 %).

Изпълнението на предвидената механична борба е 90 %. От отчете-

мените 673 дка 38 % са срещу борова процесионка в горски култури, 47 % - срещу повреди в тополови и излолистни култури, и 15 % - в горски разсадници.

В модул „Лесопатологично обследване“ на електронната система на ИАГ е отчетено провеждане на санитарни и принудителни сечи на площ 129 626 декара. Изпълнението е с 68 % повече спрямо предвидените сечи в Лесопатологична прогноза за 2021 година. По-голямата част от отчетените мероприятия са в излолистни гори (78 %), а 22 % са в широколистни гори. С най-голям дял са проведените санитарни и принудителни сечи в увредени гори от фитопатогенни гъби (48 %), следвани от увредените от абиотични фактори (45 %) и от стъблени насекоми (5 %) и пожари (2 %).

2. Защита на горските територии от пожари

Горските пожари представляват едни от главните фактори, оказващи негативно въздействие върху състава и структурата на горските екосистеми. Поради това превенцията и борбата с горските пожари са от изключително важно значение и е сред приоритетите на ИАГ и нейните структури.

За намаляване на риска от възникване на пожари в горските територии и подобряване на взаимодействието при борбата с тях в началото на февруари 2021 г. от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите и директора на Главната дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ (ГД ПБЗН) беше утвърден план за взаимодействие между двете институции през 2021 година. Залегналите цели и задачи в Плана за взаимодействие между ИАГ и ГД ПБЗН към настоящия момент са изпълнени, въпреки трудностите, свързани с въвежданите противоепидемични мерки, вследствие разпространението на заболяването Covid-19.

В хода на извършваните проверки, заложили в съвместния план, ИАГ изготви анализ, в резултат на който от страна на Агенцията чрез Министерството на земеделието, храните и горите бе дадено предписание на държавните предприятия по чл. 163 от Закона за горите, за изпълнение на предвидените противопожарни мероприятия в тяхната цялост, както и за предвиждане на допълнителни финансови средства за изпълнение на противопожарни мероприятия, защитаващи горските територии - държавна собственост, от възникването на големи пожари.

За периода 01.01. - 31.12.2021 г. в горските територии на страната бяха регистрирани общо 349 пожара, които засегнаха площ 31 434 дка, като 4137 дка горски територии са напълно опожарени от върхови пожари.

За същия период на 2020 г. бяха регистрирани общо 499 пожара, които засегнаха площ от 52 579 дка, в т.ч. 3365 дка горски територии бяха напълно опожарени от върхови пожари.

Прекуите щети от пожари в горските територии през 2021 г. са оценени на 152 401 лв., при над 500 000 лв. през 2020 г. и обща стойност от над 18,5 млн. лв. за последните 10 години.

През 2021 г. са възникнали със 150 по-малко горски пожари, засегнали с над 21 000 дка по-малко горски територии.

Въпреки отчетените данни за опожарени площи в горските територии и нанесени материални щети изминалата 2021 г. бе изключително тежка по отношение на опазването и защитата на горските територии от пожари през периода 15.07. - 31.08.2021 г. поради силните ветрове и високите среднодневни температури.

Именно в този период в горските територии у нас възникнаха 188 пожара, или 53 % от всички горски пожари през 2021 година. Тогава са и опожарени над 83 % от всички засегнати от пожари през 2021 г. горски територии, или 26 163 дка, включително и 89 % от засегнатите върхово горски територии.

От изложените по-горе данни е видно, че за 46-дневния период у нас възникваха средно по 4 горски пожара на ден, опожарявали средно по около 569 дка горски площи на ден.

Трябва да се отбележат адекватните реакции и съвместните гасителни действия на служителите от структурите на Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“, регионалните дирекции по горите, държавните предприятия по чл. 163 от Закона за горите и териториалните им поделения - държавни горски/ ловни стопанства, Министерството на отбраната, общински служители и местни доброволни формирования, благодарение на които бяха ограничени възникналите пожари.

През 2021 г. най-големият горски пожар възникна през август в землището на с. Югово, в района на Държавното ловно стопанство „Кормисош“, който поради труднодостъпния терен и лошите атмосферни условия прерасна и се разви и на територията на ДГС - Асеновград, като засегна над 4660 дка горски територии.

Големи горски пожари през 2021 г. вилнеяха и в районите на Държавните горски стопанства - Кюстендил, Хисар, Маджарово, Свиленград, Брезник, Земен, Сливен и други.

Засегнатите от върхови пожари площи през 2021 г. са със 777 дка повече спрямо отчетените през 2020 година.

Освен тежка за защита на горските територии от пожари 2021 г. е белязана от трагичен инцидент, когато в началото на август в битката с огнената стихия край санданските села Голешово и Петрово живота си загубиха двама служители на Югозападното държавно предприятие - Благоевград, а друг служител получи тежки изгаряния.

Основните причини за възникналите горски пожари през 2021 г. са метеорологичните условия, човешката небрежност в периода на обявления пожароопасен сезон, съчетано с дългите периоди с ниска атмос-

Таблица 5

ГОРСКИ ПОЖАРИ ПО РДГ за 2021 г.

№	Регионална дирекция по горите	Брой	Площ (гха)	%	В т.ч. върхов (гха)
1.	Берковица	14	1606	5.11	40
2.	Благоевград	47	1674	5.33	143
3.	Бургас	14	778	2.48	0
4.	Варна	16	65	0.21	6
5.	Велико Търново	4	17	0.054	0
6.	Кърджали	40	8180	26.02	648
7.	Кюстендил	44	7855	24.99	1809
8.	Ловеч	23	1587	5.05	96
9.	Пазарджик	21	925	2.94	165
10.	Пловдив	37	6296	20.03	882
11.	Русе	3	175	0.56	0
12.	Сливен	9	629	2.00	106
13.	Стара Загора	19	257	0.82	31
14.	Смолян	24	169	0.54	5
15.	София	30	1210	3.85	206
16.	Шумен	4	11	0.035	0
	Всичко	349	31 434	100	4137

ОПОЖАРЕНА РАСТИТЕЛНОСТ (гха и %)

1.	Иглолистна	12 357	39.31 %
2.	Широколистна	14 246	45.32 %
3.	Смесена	2569	8.17 %
4.	Трева, незалесени площи и мъртва горска постилка	2262	7.20 %
	Всичко	31 434	100 %

ВИД НА ПОЖАРА (гха и %)

1.	Низов	27 297	86.84 %
2.	Върхов	4137	13.16 %
	Всичко	31 434	100 %

СОБСТВЕНОСТ (гха и %)

1.	Държавна собственост	20 529	65.31 %
2.	Общинска собственост	7643	24.31 %
3.	Частна собственост	3161	10.06 %
4.	Църковна собственост	44	0.14 %
5.	Собственост на юридически лица	57	0.18 %
	Всичко	31 434	100 %

ПРИЧИНИ (брой и %)

1.	Неизвестни	83	23.78 %
2.	Небрежност	228	65.33 %
3.	Умишлени	10	2.87 %
4.	Естествени	28	8.02 %
	Всичко	349	100 %

ферна влажност, липса на валежи и високите среднодневни температури. Тези атмосферни условия породиха и множество мъгливи, които по естествен път предизвикаха възникването на около 8 % от горските пожари през 2021 година.

През отчетния период бяха сключени договори за изграждане на 13 съоръжения (кули) за ранно откриване и оповестяване за възникнали пожари в горските територии в Регионалните дирекции по горите - Берковица, Благоевград, Бургас и Сливен, финансирани по подмярка 8.3 от Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) 2014-2020 г. Изграждането на съоръженията е съобразно одобрената през 2019 г. от Изпълнителната агенция по горите схема за разполагане на средства за наблюдение и откриване на пожари в горските територии на страната.

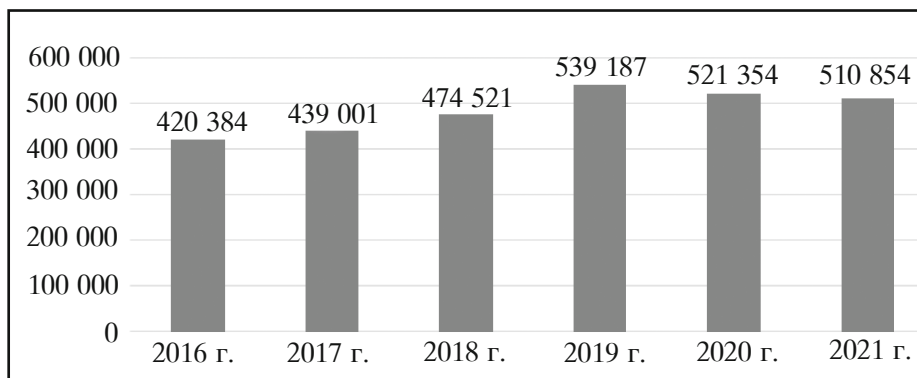
В края на ноември 2021 г. представители на ИАГ участваха в работна среща, организирана в рамките на UCPM - механизъм за гражданска защита на Европейския съюз. Основна тема на срещата бяха поуците от действията при овладяване на горските пожари по време на пожароопасния сезон през 2021 г. в страните членки на ЕС. Акцент бе поставен на задействането на механизма за гражданска защита на Европейския съюз - „rescEU“ в страните от Южна и Централна Европа и конкретно в Гърция, Италия, Северна Македония, Франция, Германия, Португалия, Австрия, Холандия, Чехия, Кипър и други страни, в някои от които са опожарени значителни горски територии. За укрепване на капацитета на ЕК от страна на Главна дирекция „Европейска хуманитарна помощ и гражданска защита“ са предприети стъпки за закупуване на още 3 самолета тип „Канадер“, които в бъдеще ще бъдат използвани в борбата с горските пожари по реда на механизма „rescEU“.

Във връзка с това през изминалата година бяха водени дискусии за необходимостта от закупуване на специализирана въздухоплавателна техника (хеликоптери) за гасене на горски пожари, което бе предложено за финансиране с европейски средства по ПРСР.

3. Контрол на дейностите по опазване на горските територии

През 2021 г. служителите, извършващи контрол по опазване на горските територии (ГТ) към ИАГ и РДГ, назначените служители за опазване на ГТ към държавните предприятия по чл. 163 от ЗГ и техните териториални поделения, общински горски структури, горски сдружения и други са извършили общо 510 854 проверки, с 10 500 по-малко от 2020 година.

Проверени са 98 064 обекта за добив на дървесина, 23 414 обекта по чл. 206 от Закона за горите (ЗГ), 151 592 превозни средства, 140 853 ловци, 13 399 риболовци и 83 532 други лица. В сравнение с 2020 г. се наблюдава увеличаване на проверените обекти за добив на дървесина - с 5404, на обектите по чл. 206 от ЗГ - с 1630, на превозни средства



Фиг. 4. *Общ брой на извършените проверки за периода 2016 - 2021 г.*

- с 7781, и на други лица - с 13 781 броя. Снаг се отчита в броя на проверените ловци - с 38 420, и риболовци - с 676.

Основна причина за отчетеното намаляване на общия брой на извършените проверки са намаленият брой излети през изминалата година, свързани с редуцирането на излети за групов лов на дива свиня от 3 на 2 дена седмично, редуцираните излети за лов на гургулица - на 1 път седмично, и намалелите запаси на дивата свиня в страната.

През 2021 г. усилията бяха насочени към увеличаване на броя на проверките, най-вече в обектите за добив на гървесина - извеждането на сечите и освидетелстването на сечищата, както и в транспорта, преработката и продажбата на гървесина.

Продължен е осъществяването от ИАГ надзор на дейността на регионалните дирекции по горите, като бе извършен анализ на ниво екипи горски инспектори. Вследствие на получените данни бе разпоредено регионалните дирекции да осъществят вътрешен контрол на дейността на екипите с незадоволителни резултати, а през 2022 г. ще се осъществи контрол и от служители на Изпълнителната агенция по горите.

Извършен е анализ на издаваните превозни билети, вследствие на което бе актуализирана заповедта, с която са утвърдени образецът и редът за издаването им, като бяха въведени забрани.

Извършени са подобрения на интернет информационната система на ИАГ, като бе разработен механизъм за автоматично осъществяване на контрол и изпращане на информацията до РДГ за предприемане на съответните действия. Разработен е алгоритъм за контрол на транспортираните количества гървесина по предходни превозни билети. При изчерпване на количеството по един билет той се спира и не може да бъде автоматично използван като основание за издаване на последващи превозни билети.

Друг подобен алгоритъм е въведен с цел контрол на ръчно въвеж-

даните данни, използвани като основание за издаване на последващи превозни билети, тъй като често при ръчното въвеждане се въвеждаха грешно записани данни. След пускането на алгоритъма тези грешки са сведени до минимум. В тази връзка е актуализирано и приложението за издаване на превозни билети с възможност вместо ръчно набиране данните за предходни билети да се извличат от баркода на билета, като по този начин се минимизира възможността за допускане на грешки.

Въведен е алгоритъм, който проследява последващото транспортиране на получена по направление дървесина (преместване) и изпълнението на чл. 16 ал. 7 от Наредба № 1 за контрола и опазването на горските територии.

Ограничено е и издаването на превозни билети по протоколи за освидетелстване след изчерпване на количествата, посочени като налични на временен склад.

Идентифицирани бяха конкретни потребности за актуализиране на софтуера за издаване на превозни билети от обекти по чл. 206 от ЗГ. Целта е постигане на по-точна статистическа информация, генерирана в обобщената справка за постъпила, преработена и експедирана дървесина.

Във връзка с изменението на ЗАНН и промяната в изискванията към административно-наказателните препуски е актуализиран софтуерът за водене на Регистър на констативните протоколи и административно-наказателни препуски. Добавен е нов документ „Споразумение“ във връзка с чл. 58г. Отразени са и други изисквания в резултат на влизане в сила на ЗАНН от 23.12.2021 година.

Продължена е инициативата за партньорство с неправителствените организации и осъществяване на взаимодействие с тях и обществото. С цел улесняване на гражданите и осигуряване на публичност съвместно с НПО е разработено и внедрено приложение „Защити гората“, чрез което всеки потребител може да подаде сигнал за неправомерни действия (сеч и транспорт на дървесина, лов и др.) до ИАГ и да получи отговор за резултата от извършената проверка.

Продължено е и взаимодействието с WWF - България и със създадения Център към спешния телефон 112.

В резултат на извършената контролна дейност е идентифицирана необходимостта от изменение на Наредба № 1 за контрола и опазването на горските територии, като предложенията бяха обсъдени в работна група и предстои публикуването им за обществено обсъждане.

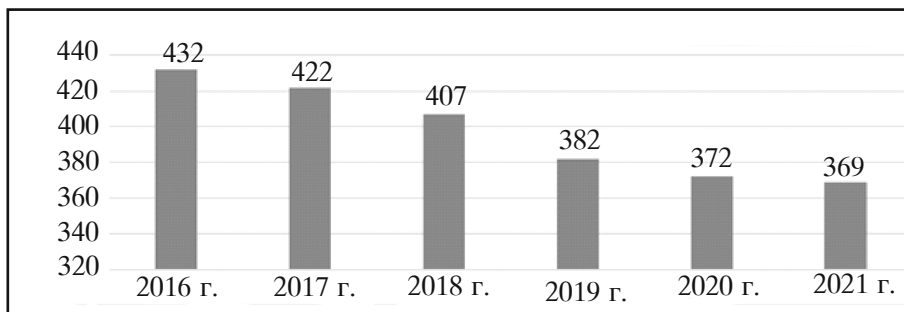
През 2021 г. бяха извършени общо 38 проверки от служители от други РДГ - в Регионалните дирекции по горите - Берковица, Благоевград, Велико Търново, Кюстендил, Кърджали, Ловеч, Пазарджик, Русе, Сливен, София и Шумен. Проверени са 89 обекта за добив на дървесина, 13 обекта по чл. 206 от ЗГ, 2 моторни превозни средства, 62 физически лица, Съставени са 66 констативни протоко-

ла, от които 23 с предписания за съставяне на АУАН, и 28 АУАН.

През изминалата година поради пандемичната обстановка не бяха организирани национални съвещания и обучения.

Численост на служителите по контрол и опазване на горските територии и наказания

За поредна година числеността на горските инспектори, които осъществяват непосредствения контрол върху дейностите, извършвани в горските територии, намалява - от 432 през 2016 г. на 369 през 2021 г. (фиг. 5).



Фиг. 5. Численост на горските инспектори за периода 2016-2021 г.

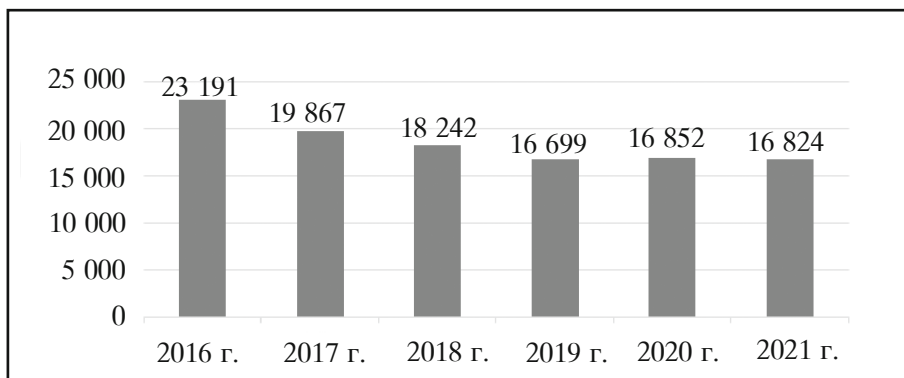
В държавните предприятия и техните териториални поделения през 2021 г. са изпълнявали служебните си задължения 2306 служители за опазване на горските територии, което е с 80 по-малко от 2020 година.

С 25 са увеличени лицата за опазване на горските територии - общинска собственост, като в края на 2021 г. техният брой е 369. Намаляване с 13 служители по опазване се отчита при горските територии - частна собственост, като техният брой е 35.

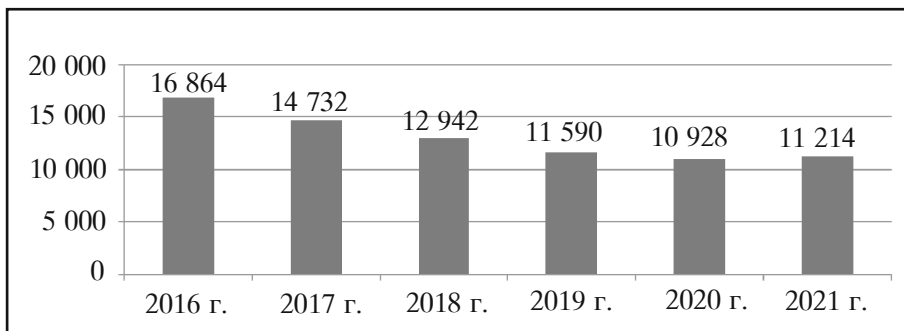
През 2021 г. по Кодекса на труда са наложени дисциплинарни наказания „уволнение“ на 4 горски инспектори, един от РДГ - Бургас, и трима от РДГ - София, с „предупреждение за уволнение“ са наказани 12 служители и със „забележка“ - 18 горски инспектори. Дисциплинарни наказания са наложени и на 357 служители от държавните предприятия и техните териториални поделения, както и на един служител от общински горски структури.

Констатираните нарушения

През 2021 г. установените нарушения са 16 824, което е с 337 по-малко от 2020 година. Съставени са 11 214 акта за установяване на административни нарушения (АУАН), които са с 286 повече от 2020 година. За 2832 нарушения не са открити извършителите, а по част от установените нарушения в съответствие на сроковете по ЗАНН ще бъдат съставени АУАН през 2022 година.



Фиг. 6. *Общ брой на констатираните нарушения за периода 2016-2021 г.*



Фиг. 7. *Общ брой съставени АУАН за периода 2016 - 2021 г.*

От съставените 11 214 АУАН:

- 5492 са от служители в РДГ (средно по 15 акта на служител);
- 4843 - от служители в ДГС/ДЛС (средно по 2,2 акта на служител);
- 572 - от служители на общините (средно по 0,9 акта на служител);
- 106 - от лица на частна лесовъдска практика;
- 201 са отчетени като съставени от други служители.

Най-много установени с актове нарушения са съставени в РДГ - Кърджали - 1038, РДГ - Берковица - 1010, РДГ - София и РДГ - Русе - по 1002, РДГ - Сливен - 963, РДГ - Бургас и РДГ - Ловеч - по 919 акта.

Регионалните дирекции с най-малко актове са Смолян - 103, Пазарджик - 345, Благоевград - 379, и Кюстендил - 399 броя.

Според собствеността на горските територии с актове са установени нарушенията, както следва: 4106 - в ГТ държавна собственост, 688 в ГТ - общинска собственост, 2519 в ГТ - собственост на физически и юридически лица.

Останалите 3901 нарушения в преобладаващата си част са транс-

порт или съхраняване на дървесина, непридружена с превозен билет и немаркирана с горска марка, при което не може да се установи видът на територията, откъдето е добита. Други нарушения са липса на проследяващо устройство на МПС, нарушения на изискванията за постоянното видеонаблюдение в обектите по чл. 206 от ЗГ или по други разпоредби и закони.

Образувани са 68 административно-наказателни преписки без съставени актове, които са вследствие на постановления на Прокуратурата.

Разпределението на броя на образуваните административно-наказателни преписки по закони е, както следва: по ЗГ - 11 009, по ЗЛОД - 161, по ЗРА - 40, и по ЗЛР, ЗТТ или ЗБР - 4.

Служителите на регионалните дирекции по горите са съставили 94 акта за нарушения, извършени от служители на ТП ДГС/ДАС, 347 акта на лесовъди, практикуващи частна лесовъдска практика, и 54 акта на лица, имащи отношение към дейностите по стопанисване и опазване на горски територии - общинска собственост.

През 2021 г. са наложени 99 принудителни административни мерки по реда на чл. 253 от Закона за горите, с 29 по-малко от 2020 година.

Движение на актовете преписки и събираемост на наложените глоби и санкции

От директорите на РДГ в качеството им на административно-наказващи органи са издадени 8674 наказателни постановления, от които са влезли в сила 6580.

В Прокуратурата са изпратени 2384 преписки, от които 652 са без решение, 1539 - върнати за административно производство, а по 188 са образувани досъдебни производства.

Най-много преписки в Прокуратурата са изпратени от РДГ Ловеч - 632, като за 79 от тях е образувано досъдебно производство.

Обжалвани са 387 наказателни постановления, от които са видоизменени 17, 27 - отменени, 35 - потвърдени и 281 - без решение.

От влезлите в сила 6580 наказателни постановления са наложени парични санкции и глоби в размер на 1 239 851 лева. Събрани са 296 571 лв., което представлява 23.92 % събираемост.

Като цяло процентът на събираемост продължава да е нисък, въпреки че в последните години се наблюдава покачването му. В събраните суми някои регионални дирекции отчитат платени наказателни постановления от изминали години. Продължава да е ниска събираемостта от системните нарушители.

В регионалните дирекции е постъпила информация за 15 издадени присъди, покриващи състава на чл. 235 и 237 от Наказателния кодекс. Някои от съдилищата отказват да предоставят информация за движението на преписките и издадените присъди и поради това техният брой е неточен.

Задържани вещи - предмет на нарушенията и послужили за извършване на нарушенията (общо за страната)

През 2021 г. с АУАН и констативни протоколи са установени количествата отсечена незаконна дървесина и разпоредителните действия с дървесина с неизяснен произход в размер на 20 234 пл. м³, което е с 3438 м³ повече от 2020 година.

Задържаните вещи през годината са: фасонирана дървесина - 127 м³, обла строителна дървесина - 1659 м³, дърва за огрев - 7 521 пр. м³, недървесни горски продукти - 1028 кг, моторни превозни средства -



Фиг. 8. *Размер на установената незаконно добита дървесина за периода 2016-2021 г.*

354, коне - 67, каруци - 570, моторни триони - 331, други инструменти за дърводобив - 107, незаконно оръжие - 1, законно оръжие - 27, други ловни уреди и боеприпаси - 60, мрежи - 4, други риболовни уреди - 12, едър дивеч - 20, дребен дивеч - 7, и дивечово месо - 108 килограма.

С констативни протоколи е установена незаконна сеч в размер на 19 080 куб. метра.

Приходите от продажби на задържани вещи през 2021 г. възлизат общо на 123 111 лв., с 30 180 лв. повече от 2020 г., като РДГ -Пазарджик, и РДГ - Смолян, не са организирали търгове за продажба на отнети вещи.

Голяма част от задържаната дървесина продължава да се предоставя по реда на чл. 273, ал. 2 и ал. 5 от Закона за горите.

Дейност на регионалните дирекции по горите

През 2021 г. горските инспектори в регионалните дирекции по горите (РДГ) са извършили общо 245 341 проверки, с 5081 по-малко от 2020 година. Проверени са 29 174 обекта за добив на дървесина, 22 886 обекта по чл. 206 от ЗГ, 89 000 МПС, 38 302 ловци, 11 980 риболовци и 53 999 физически лица.

Горските инспектори и експертите в РДГ са съставили 5492 акта, или 49 % от актовете в страната, с приблизително 5 % повече от 2020 година.

Регионалните дирекции с най-много съставени актове средно от служител (горски инспектор) са: РДГ - Берковица - 34, РДГ - Велико Търново - 30, РДГ - Кърджали - 28, РДГ - Сливен - 24, РДГ - Ловеч - 21, и РДГ - Стара Загора - 20 акта.

Регионалните дирекции с най-малко средно съставени актове от служител (горски инспектор) са: РДГ - Благоевград - 4, РДГ - Пазарджик - 6, РДГ - Смолян - 8, и РДГ - София - 9 акта.

В резултат на извършените контролни дейности от служители на регионалните дирекции са задържани следните вещи: фасонирана дървесина - 118 м³, обла строителна дървесина - 717 м³, дърва - 3572 пр. м³, недървесни горски продукти - 820 кг, моторни превозни средства - 198, коне - 30, каруци - 186, моторни триони - 111, други инструменти за дърводобив - 10, законно оръжие - 11, други ловни уреди и боеприпаси - 26, мрежи - 4, други риболовни уреди - 12, едър дивеч - 9, дребен дивеч - 4, и дивечово месо - 13 килограма.

Установената незаконно отсечена дървесина и разпоредителни действия с дървесина без документи, доказващи законния ѝ произход, са в размер на 5168 куб. метра.

През годината срещу служители, осъществяващи контрол и опазване на горските територии, са извършени три по-съществени заплахи и посегателства:

- На 08.09.2021 г. екип от трима горски инспектори от РДГ - Ловеч, при извършване на проверка на автомобил за наличие на дървесина, са заплашени с нож. Извикана е полиция за съдействие и е образувано производство за възпрепятстване на изпълнението на служебните задължения и отправяне на заплахи към длъжностно лице.

- На 26.11.2021 г. при обход в землището на с. Бацова махала, община Никопол, екип на горски инспектори констатира незаконна сеч и транспорт на дървесина, като камионът не спира на подаден сигнал и удря служебния автомобил. След подаден сигнал на тел. 112 на място пристига екип на МВР, като при проверка на товара на автомобила е установено, че транспортира 6.6 пр.м³ дърва за огрев от акация, немаркирани с горска марка и непридружени с превозен билет. Съставени са 2 АУАН и автомобилът и дървата са задържани.

- На 29.11.2021 г. при извършване на проверка по сигнал за незаконна сеч в района на ДГС - Лесигрен, е нанесен удар със синджир на горски инспектор, след което нарушителят е избягал. След подаден сигнал на тел. 112 нарушителят е задържан.

Дейност на екипите към Изпълнителната агенция по горите

През 2021 г. екипите са извършили общо 3886 проверки, от които

381 обекта по чл. 206 от ЗГ, 371 обекта за добив на гървесина, 1773 МПС, 864 ловци и 497 физически лица.

Съставени са 185 АУАН - средно по 43 акта на служител, 205 предписания на РДГ за съставяне на актове и 309 констативни протокола за неизвестен извършител.

Установената незаконно отсечена гървесина и разпоредителните действия с гървесина без документи, доказващи законния ѝ произход, е в размер на 1205 м³.

Задържали са следните вещи: фасонирана гървесина - 3,9 м³, обла строителна гървесина - 63,8 м³, гърва - 308 пр.м³, недървесни горски продукти - 12 кг, моторни превозни средства - 23, каруци - 4, моторни триони - 5, други инструменти за гърводобив - 6, незаконно оръжие - 1 бр.; законно оръжие - 8 бр. и други ловни уреди и боеприпаси - 13.

Дейност на гържавните предприятия по чл. 163 от ЗГ и техните поделения

През 2021 г. от служители на гържавните предприятия и техните поделения са извършени общо 246 410 проверки, от които 62 778 обекта за добив на гървесина, 55 610 МПС, 101 456 ловци, 1193 риболовци и 25 373 физически лица.

Съставени са 4814 АУАН, 1714 констативни протокола за неизвестен извършител и 449 констативни протокола без АУАН.

Задържани са: фасонирана гървесина - 5 м³, обла строителна гървесина - 743 м³, гърва - 3322 пр.м³, недървесни горски продукти - 196 кг, моторни превозни средства - 129, коне - 36, каруци - 345, моторни триони - 196, други инструменти за гърводобив - 89, законно оръжие - 5, други ловни уреди и боеприпаси - 21, едър дивеч - 11, дребен дивеч - 3, и дивечово месо - 95 килограма.

Установените количества незаконно отсечена гървесина и разпоредителни действия с гървесина без документи, доказващи законния ѝ произход, е 11 932 куб. метра.

Дейност на общинските горски структури

През 2021 г. от служители на общинските горски структури са извършени 10 011 проверки, от които 4572 обекта за добив на гървесина, 3000 МПС, 231 ловци и 2208 физически лица.

Съставени са 631 АУАН, 283 констативни протокола за неизвестен извършител и 149 констативни протокола без АУАН.

Задържали са следните вещи: обла строителна гървесина - 135 м³, гърва - 216 пр. м³, моторни превозни средства - 4, коне - 1, каруци - 35, моторни триони - 19, и други инструменти за гърводобив - 2.

Установената незаконно отсечена гървесина и разпоредителни действия с гървесина, без документи, доказващи законния ѝ произход, е в размер на 1929 куб. метра.

Дейност на дирекциите на природните паркове

В повечето дирекции не се извършват функции по контрол на опазването на горските територии и няма оправомощени лица по чл. 197 от Закона за горите. Проверките се извършват съвместно със служителите на РДГ и ДГС/ДАС.

Данни за извършени проверки са постъпили от ДПП „Врачански Балкан“, „Рилски манастир“, „Сините камъни“ и „Витоша“, а за съставени актове - от ДПП „Витоша“.

Извършени са 2123 проверки, като са проверени 112 обекта за добив на дървесина, 746 превозни средства, 226 риболовци и 1039 други лица. Съставен е един констатилен протокол за неизвестен извършител и общо 7 АУАН, от които 5 по Закона за горите и 2 по Закона за защитените територии.

През 2021 г. от РДГ са предоставени общо 33 637 пластини за коледни елхи, в наличност са останали 4493. Съставени са общо 5 АУАН за нарушения, свързани с продажбата на коледни елхи, и са задържани 54 елхи.

Взаимодействие с други институции

И през 2021 г. продължи активното сътрудничество на ИАГ с институциите, ангажирани с предотвратяване и разкриване на незаконните посегателства срещу горите и дивеча.

В резултат на сключените споразумения за сътрудничество и взаимодействие и годишния план на МВР за противодействието на престъпността и закононарушенията, свързани с горските, дивечовите и рибните ресурси, през 2021 г. са извършени общо 10 894 съвместни проверки, което е с 6042 по-малко от 2020 година. Проверени са 556 обекта по чл. 206 от ЗГ, 267 обекта за добив на дървесина, 1547 МПС, 6027 ловци, с 5165 по-малко от 2020 г., 27 риболовци и 2470 физически лица.

Съставени са 61 констатилен протокола и 518 акта, от които 515 по Закона за горите и 3 по Закона за лова и опазването на дивеча.

В хода на проверките са установени 69 м³ незаконно отсечена дървесина и са задържани: обла строителна дървесина - 29 м³, дърва - 292 пр. м³, недървесни горски продукти - 42 кг, моторни превозни средства - 16, коне - 2, каруци - 21, моторни триони - 11, законно оръжие - 2, мрежи - 2, едър дивеч - 5, и дребен дивеч - 1 брой.

Проведени са две акции с Главна дирекция - Жангармерия, специални операции и борба с тероризма, на територията на РДГ - Варна.

Извършени са 39 проверки със служители на Изпълнителната агенция по рибарство и аквакултури, 4 - със служители на Изпълнителната агенция „Инспекция по труда“, 57 - със служители на Националната агенция за приходите, 9 - със служители на Агенцията „Пътна инфраструктура“, 43 - със служители на МОСВ, 10 - с представители на неправителствени организации, и 56 - с други институции. В доклади-

те на част от регионалните дирекции липсва информация за броя на проверките с институциите, но е отбелязано, че сътрудничеството продължава целогодишно.

Прилагане на Регламент 995/2010

Като компетентен орган през 2021 г. Изпълнителната агенция по горите взе участие в три онлайн срещи на Комитета FLEGT/EUTR по въпроси, свързани с прилагането на Регламент (ЕС) № 995/2010.

Във връзка с прилагане на разпоредбите на Регламента през 2021 г. регионалните дирекции по горите са извършили общо 1132 проверки, което е с 1404 по-малко от 2020 г., като разликата се дължи основно на намаляването на проверките от РДГ - Ловеч.

Представените отчети показват разпределение на извършените проверки по вид на операторите, както следва:

- 290 - на оператори, закупили дървесина на корен в страната;
- 336 - на собственици на гори или с гори, предоставени им за управление, продаващи дървесина в страната от временен склад за първи път;
- 72 - на вносителите на дървесина и дървесни продукти, включени в обхвата на регламента;
- 434 - на търговци на дървесина и изделия от дървесина;
- Общо 65 оператора не са имали система за надлежна проверка.

Съставени са 12 предписания за отстраняване на пропуски при спазването на Регламента, а на 48 оператори са дадени устни указания.

Съставени са общо 5 АУАН за нарушение на Регламент (ЕС) № 995/2010 - 4 от РДГ -Велико Търново, на местни оператори и 1 от ИАГ на оператор, внасящ изделия от дървесина.

Констатирани проблеми в контрола и опазването на горските територии

● Трудности при опазването на горските територии в близост до населени места с висока концентрация на социалнослабо население и високо ниво на безработица.

● Натовареност на горските стражари с дейности, различни от опазването на поверените им горски територии.

● Въпреки че в последните години събираемостта на сумите по влезите в сила наказателни постановления се повиши, тя все още остава ниска, което създава чувство на безнаказаност у нарушителите.

● Голямото количество незаети щатни бройки в регионалните дирекции по горите и незадоволителното ниво на заплащане на горските инспектори. Недостатъчен брой лица с висше лесовъдско образование, които да са заети с контролната дейност.

● Проблеми при задържането на вещите, послужили за извършване

на нарушения и предмет на нарушенията. Недостатъчно подробно е регламентиран редът за поемане на разходите по загържане.

- Липса на служебна техника, с която да бъде извършено загържането на вещите - предмет на нарушенията, и средствата, послужили за тяхното извършване, особено необходими при загържането на коне, и недостатъчен брой в някои райони на бази за съхранение на загържаните вещи.

- Регистрираните лесовъди на частна практика не осъществяват пълноценно своите функции по контрол, разписани в Закона за горите и подзаконовата нормативна уредба.

- Допускане на грешки при съставяне на АУАН от лица с функции по контрол и опазване на горските територии.

- В много от общините няма обособени структури за стопанисване и опазване на горските територии, а също така и бази за съхранение на загържани вещи.

- Проблеми със ЗОСИ - не е регламентиран редът за ползване на гървесина от земеделски земи, водещи до премахване на гървесната растителност на големи площи, без след това те да се ползват за земеделски цели. Трудно е проследяването на издадените разрешителни за сеч и превозни билети при почистването на земеделските земи от храстова и гървесна растителност.

- При продажбата на загържани вещи по преписки, изпратени на Прокуратурата, или по които са водени следствени действия, в регионалните дирекции по горите не постъпва информация за предприетите действия по преписките.

- Проблеми със софтуерите за издаване на превозните билети от обекти по чл. 20б от ЗГ и регистъра на актовете преписки.

- Недостатъчна ангажираност на собствениците на горски имоти (физически и юридически лица) за опазването им.

Планирани действия за подобряване на дейностите по контрол и опазване на горските територии

- Промени в нормативната уредба - ЗГ, ЗЛОД, НК, Наредба № 1 за контрола и опазването на горските територии.

- Извършване на контрол и анализ на дейността по опазване на горските територии от лицата, на които са вменени функциите по тяхното опазване (ДГС, ДАС, общини, сдружения и др.).

- Актуализиране на софтуерните продукти, чрез които се издават превозните билети, и въвеждане на автоматичен контрол на част от процесите.

- Повишаване на квалификацията на служителите и засилване на контрола върху тяхната дейност.

- Провеждане на национално съвещание по контрола и опазването на горските територии.

- Продължаване на въведената практика за извършване на кръстосани проверки между регионалните дирекции по горите, по възмож-

ност съвместно със служители на МВР.

- Организиране на съвместни проверки от служители на ИАГ и РДГ, чрез които да се проверяват оператори по смисъла на Регламент № 995/2010, внасящи дървесина и изделия от дървесина.

- Провеждане на информационна кампания за запознаване на лицата, употребяващи дървесина със законовите изисквания, относно необходимостта за наличие и съхранение на превозните билети за закупената дървесина, както и начините за установяване на достоверността на представените документи.

- По-широко отразяване на резултатите от извършените дейности по контрол и опазване на горските територии, дивеча и рибните ресурси в медиите за формиране на обществено доверие в дейността на Изпълнителната агенция по горите и държавните предприятия.

- Засилване на контрола на постъпващата дървесина в големите ползватели.

- Планиране на конкретни действия с всички заинтересовани институции за ефективно противодействие на извършваните закононарушения в районите с висока концентрация на нарушенията.

- Подобряване на съвместната дейност с неправителствените организации.

- Създаване на софтуер за отчитане на дейността на горските инспектори по електронен начин в реално време и електронен регистър на производствените марки.

ГОРСКА ПОЛИТИКА

1. Стратегическо планиране

В тази област през отчетния период са извършени следните по-важни дейности:

- Изпълнителната агенция по горите стартира провеждането на втори междинен мониторинг и оценка на изпълнението на Стратегическия план за развитие на горския сектор в Република България 2014-2023 година.

- Осигурена е значителна експертна подкрепа на инициативата на Министерството на земеделието, храните и горите за отчитане на Националната стратегия за развитие на горския сектор в Република България 2013-2020 г. и последващото разработване на нов стратегически документ.

- Изготвена и утвърдена от изпълнителния директор на ИАГ е „Методика за наблюдение и оценка на изпълнението на Програмата от мерки за адаптация на горите в Република България и смекчаване на негативното влияние на климатичните промени върху тях“. Стартира прилагането на методиката за разработване на отчет и оценка на изпълнението на заложените мерки към 31.12.2020 г. по

зони на уязвимост.

- Изготвена и одобрена е Годишна програма на ИАГ с цели и дейности за 2021 г. и изготвен е отчетът за изпълнението на Програмата на ИАГ за 2020 година.

- Предоставена е информация относно горите и горското стопанство за изготвяне на Годишна програма на МЗХГ с цели и дейности за 2021 г. и за отчета на Годишната програма на МЗХГ за 2020 г.

- Изготвена и предоставена е информация за Годишния отчетен доклад на Министерския съвет за състоянието на администрацията.

- Изготвена и предоставена е информация за горския сектор в рамките на компетентността на ИАГ за изготвяне на Годишен доклад за състоянието и развитието на земеделието (Аграрен доклад) за 2020 година.

- Изготвена е информация от компетенциите на ИАГ по изпълнение на Третия национален план за действие по изменение на климата 2013-2020 година.

- Изготвен е отчет за изпълнението на мерките в горския сектор от Програмата за управление на правителството на Република България за периода 2017-2021 година.

- Въпреки отсъствието на подприоритет „Устойчиво управление на горите“ в Националната програма за развитие „България 2030“ ИАГ представи детайлно предложение за включване на Тригодишния план за действие за изпълнение на Програмата за периода 2022-2024 година. Всички предложени мерки се основават на Европейския зелен пакт и политиките на Европейския съюз, произтичащи от него - Стратегията на ЕС за биоразнообразието до 2030 г., Стратегията на ЕС за горите до 2030 г., Стратегията за адаптация към изменение на климата и други.

- ИАГ предоставя необходимите становища и предложения по всички проекти на политически документи, представени за предварително съгласуване.

- На Експертен съвет на ИАГ са приети задания за възлагане на разработването на областни планове за развитие на горските територии за областите Сливен и Ямбол.

- Подпомогнато е разработването на тематичната област „Опазване на природата и биоразнообразието“ към цел 3 „Опазване на околната среда и климата“ от Втората швейцарска програма за двустранно сътрудничество с предложения за дейности в горите.

2. Законодателни инициативи и усъвършенстване на нормативната база в горския сектор

През 2021 г. са изготвени следните нормативни актове:

- През февруари 2021 г. в Народното събрание е внесен Закон за изменение и допълнение на Закона за горите. Предложеният проект е

В изпълнение на Решение № 704 от 2018 г. на Министерския съвет за приемане на мерки за трансформация на модела на административно обслужване, което има за цел да облекчи гражданите и бизнеса, като отпадат изискванията за предоставянето на документи, с които компетентният административен орган може да се снабди служебно. С предложения проект се регламентира процедурата за изготвяне и одобряване на проекти за рекултивация в горски територии и се създава възможност за извършване на неотложни действия в горски територия при бедствия преди приключване на процедурата за промяна на предназначението.

- Изготвен и приет е проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за лова и опазване на дивеча (обн. ДВ, бр. 68 от 17.08.2021 г.) Проектът е в изпълнение на мерките от международния план за действия за защита на гургулицата, приет от експертната група по Директивата за птиците и Директивата за хабитатите в Европейската комисия.

- Изготвен е проект, преминал обществено обсъждане, на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Устройствения правилник на Изпълнителната агенция по горите. Проектът има за цел подобряване на ефективността на работата на ИАГ, като се предлага прехвърляне на дейността по изготвяне, обявяване и възлагане на изпълнението на обществените поръчки, както и изготвянето на договори за учредяване на вещни права върху имоти в горски територии, от дирекция „Финанси и управление на собствеността“ към дирекция „Правно-административни дейности“ и съответно промяна на щатната им численост в рамките на общата администрация.

- Изготвен и приет е проект на Устройствен правилник на лесозащитните станции (обн. ДВ, бр. 85 от 2021 г.). Новият правилник има за цел усъвършенстване на нормативната уредба, регламентираща функции на лесозащитните станции с цел отстраняване на пропуски, установени при практическото им прилагане, и въвеждане на яснота при прилагането на отделни разпоредби, отстраняване на дублирани текстове и еднакво прилагане от трите лесозащитни станции на приложимата за дейността им нормативна уредба.

- Изготвен е проект за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 2012 г. за контрола и опазването в горските територии. Проектът е съгласуван с Министерството на вътрешните работи. Измененията и допълненията в Наредбата са свързани с повишаване на ефективността на осъществявания от ИАГ контрол и ограничаване и предотвратяване на нарушенията в горските територии, както и регламентиране на възможността за издаване на хартиен превозен билет. С нормативното уреждане на т. нар. хартиен превозен билет в Наредбата се цели лицата, които издават електронни превозни билети за транспортиране на дървесина и недървесни горски продукти,

чрез интернет информационната система на ИАГ, при възникване на аварийна ситуация, която води до преустановяване работата на системата, да могат да продължат дейността си, като издават хартиени превозни билети. По този начин тези лица няма да търпят загуби във връзка с невъзможността да издават електронни превозни билети, съответно ще могат да осъществяват превоз на дървесина до крайния потребител, така както са се договорили.

- Изготвен е проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за горите във връзка с т. IV.2 от Споразумението между коалиционните партньори за съвместно управление на Република България в периода 2021 - 2025 г., съгласно която към Министерския съвет преминава Изпълнителната агенция по горите.

3. Еурокоординация и международно сътрудничество

През 2021 г. ИАГ участва в заседания на следните работни форуми на Европейския съюз (ЕС) и Организацията на обединените нации (ООН):

- Работната група по горско стопанство към Съвета на ЕС - онлайн участие в 13 заседания.

- Постоянен комитет по горско стопанство (ПКГС) - изготвени са указания и е взето участие в едно видеозаседание на Комитета. Попълнен е изготвения по инициатива на ПКГС въпросник за изпълнение на Горските мерки от ПРСР 2014-2020 година. Взето е участие в публичните консултации относно Стратегията за горите на ЕС след 2020 година.

- Експертна работна група на EUTR/FLEGT - онлайн участие в 3 заседания.

- Годишна среща 2021 към Схемата за горски семена и растения към ОИСР - онлайн участие.

- Постоянен комитет по растения, животни, храни и фуражи, секция „Горски репродуктивен материал“, към ЕК - онлайн участие в 1 заседание.

- Постоянна работна група „Законодателство в областта на семената и растителния размножителен материал (Горски репродуктивен материал)“ - онлайн участие в 1 работно заседание.

- Експертен комитет по устойчивост на биогоривата, течните горива и горивата от биомаса към ЕК - онлайн участие в 3 заседания.

- УСРМ - механизъм за гражданска защита на Европейския съюз - присъствено участие в 1 работна среща в Атина, Гърция. Акцентът на срещата бе поуците от борбата с горските пожари през пожароопасния сезон 2021 г. в Европа.

- Работна група „Гори и природа“ - онлайн участие в 2 заседания. Експертни участия в свързаните с РГ уебинар (среща на екипите) за първичните гори и горите във фаза на старост, научен семинар „Управление на горите по-близо до природата“, и уебинар

„Профорестейшън“, организиран от Националния парк „Калкален“ и мрежата „Естествена гора“.

- Експертна група за горските пожари - участие в 42-то и 43-то заседание на работните групи, проведени онлайн.

- Онлайн участие в „Платформа на мултизаинтересованите страни за опазване и възстановяване на световните гори“ към ЕК.

- Национален референтен център „Гори“ към Европейската агенция по околна среда (ЕАОС) на ЕС - участие в 2 вебинара.

- Работна група по Горска статистика към Евростат, ЕК - онлайн участие.

- 26-та сесия на Международната комисия по тополите към ФАО - онлайн участие.

- Участие в 33-та сесия на Работната група по управление на планински водосбори към ФАО/ООН.

- Съвместна сесия на Комитета по горско стопанство и горска промишленост на ИКЕ и Европейската комисия по горско стопанство на ФАО/ООН, Foresta 21 - онлайн участие.

- Работни срещи на Екпа от специалисти /ToS SFM/ по устойчиво управление на горите към ИКЕ на ООН - онлайн участие;

- Двустранна среща България - ЕС за обсъждане на проектно предложение, свързано с горите по Националния план за възстановяване и устойчивост - онлайн участие.

- Събитие на смесената Работна група на Европейския парламент „Амбиции за Европейския Зелен пакт: Какво искаме и от какво се нуждаем от горите в ЕС?“ - онлайн участие.

- Вебинари във връзка с обсъждане между държавите членки и всички заинтересовани страни на проекта на механизма за адаптивно управление на популациите на гургулицата (централно-източен миграционен път) - участие в 2 онлайн срещи.

- Подгрупа по Горска педагогика към Горската комуникационна мрежа към ИКЕ на ООН „ФАО“ онлайн участие в 3 заседания.

- Вебинар на ФАО на тема „Влияние на климатичните промени върху вредителите по растенията - глобално предизвикателство за предотвратяване и смекчаване на рисковете от вредители по растенията в земеделието, горите и екосистемите“, организиран от Секретариата на Международната конвенция за защита на растенията (IPPC).

- Участие в 2 работни онлайн срещи на Координационния механизъм за сътрудничество в областта на горите и горското стопанство между Китай и страните от ЦИЕ 17+1.

- Работни срещи по процеса „Горите на Европа“ - 2 онлайн срещи, свързани с подготовката на Осмата редовна Министерска конференция за опазване на горите в Европа.

- Годишен семинар на Мрежата за горски инвазивни видове (REUFIS) - онлайн участие.

- Европейската зелена седмица 2021 г. - онлайн участие.
- Конференция „Европейските гори: място на биоразнообразие“ - онлайн участие.
- Уебинар „Амбиции на Зеления пакт на ЕС: Защо искаме и имаме нужда от гори?“.
- Изпълнителен комитет на Международната комисия по тополите и други бързорастящи дървесни видове, устойчивост за хората и околната среда (IPC) - онлайн участие в 2 работни срещи.

Основните теми, поставени и разглеждани на изброените форуми през 2021 г.:

- Новата Стратегия на ЕС за горите до 2030 година.
- Пакет „Готови за 55“: Директива за възобновяемата енергия III и Ревизиран Регламент Земеползване, промени в земеползването и горско стопанство (LULUCF).
- ИАГ изготви рамкови позиции по следните проекти за законодателни актове на ЕС: предложение за Решение на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Решение 2008/971/ЕО на Съвета по отношение на еквивалентността на произведения в Обединеното кралство горски репродуктивен материал; предложение за Регламент на ЕП и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) 2018/841 и Регламент (ЕС) 2018/1999 относно отчитането на емисии от парникови газове в сектор LULUCF; предложение за Директива на ЕП и на Съвета за изменение на Директива (ЕС) 2018/2001, Регламент (ЕС) 2018/1999 и Директива 98/70/ЕК на Европейския парламент и на Съвета за насърчаването на енергията от възобновяеми източници. Експерти на ИАГ участват в междуведомствените Работна група 7 „Земеделие“, Работна група 8 „Рибарство“, Работна група 14 „Енергетика“ и Работна група 20 „Околна среда“ за координация по въпросите на Европейския съюз.

Предоставяне на информация към организации на ЕС и други международни организации:

- Подготовка и онлайн участие в срещата на генералните директори по горско стопанство по време на Португалското председателство на Съвета на ЕС.
- Участие в онлайн семинари, организирани от Португалското председателство на Съвета на ЕС, за устойчивост на горите и за възстановяване на горския ландшафт.
- Участие в онлайн работни срещи по проекта за възстановяване на горския ландшафт в Югоизточна Европа на ИКЕ/ООН и в Министерската среща по процеса - Предизвикателството от Бон., за поемане на ангажимент от страната за възстановяване на горския ландшафт.
- Предоставяна е информация за наличните данни за горското

стопанство в България и са изготвяни корекции и позиции по въпросниците на Евростат - Съвместен въпросник за горския сектор (JFSQ) и Европейски горски сметки (EFA).

- Във връзка с участието в 33-та сесия на Работната група по управление на планински водосбори към ФАО е изготвен и представен национален доклад на тема „Интегриран подход за ефекта от горите при защитата от наводнения, със специално внимание при задържането на вода и седименти“.

- Като част от работата на екипа от специалисти по устойчиво управление на горите ИАГ се включи в проект „Повредите в горите“, съвместно с представители на ИКЕ и други държави членки, както и в срещите, свързани с новата уеб платформа INFforest на ИКЕ/ООН за бази данни за горите в Европа.

- Основните акценти на 79-ата съвместна сесия на Комитета по горите и горската индустрия на Икономическата комисия за Европа/ИКЕ (COFFI) и 41-ата сесия на Европейската комисия по горите на Организацията за прехрана и земеделие (ФАО) на ООН „Foresta 2021“ бяха „Бъдещето на горите“, тяхното опазване и обезпечаването на екосистемните услуги, които те предоставят, сътрудничеството между сектори „Земеделие“ и „Горско стопанство“, глобалната оценка на горските екосистеми с помощта на дистанционните наблюдения, изпълнението на Парижкото споразумение и глобалните цели на ООН - спиране на обезлесяването, опазване на биоразнообразието, възстановяване на горските екосистеми.

- Подготовка и участие в срещата на министрите, отговарящи за горското стопанство, от Вишеградската група.

- Подготовка и участие в Осмата редовна Министерска конференция за опазване на горите в Европа към политическия процес „Горите на Европа“.

- Изготвена презентация и взето участие в експертна среща на страните от Югоизточна Европа, посветена на адаптацията на горите към климатичните промени, организирана от Британското посолство в Прага.

- Публикуван е анализът на защитните гори в България като част от публикацията на ФАО - Защитни функции на горите в условията на променящ се климат „Европейски опит“.

- Изготвен е национален доклад и въпросник за тополите и бързо-растящите дървесни видове за 26-ата сесия на Международната комисия по тополите.

Двустранно и многостранно международно сътрудничество

В тази област са извършени следните основни дейности:

- Поддържане на контакти и обмен на информация с държавите от Балканския полуостров по отношение на горското и ловното законодателство и тяхното прилагане, включително чрез изготвяне на

седмична справка за разпространението на африканската чума по свинете на международно ниво и на двуседмични справки за новините в горите и горското стопанство от страните от Балканския полуостров.

- В рамките на Координационния механизъм за сътрудничество в областта на горите между Китай и страните от ЦИЕ 17+1 освен постоянната кореспонденция между всички заинтересовани страни е проведена Третата конференция на високо равнище на ръководителите на горски администрации. Съпътстващите събития, като бизнес форум и Петата среща на Звеното за връзка бяха отменени поради ситуацията с Covid-19. Бяха направени обобщение на последния двугодишен период от дейността на координационния механизъм и планиране на бъдещите действия, които ще се изпълняват съвместно между държавите членки в рамките на тази доброволна инициатива в областта на горите. Участие в онлайн семинар на тема „Горска биоекономика“.

- Вебинар на тема „Планове за извънредни ситуации и системи за ранно предупреждение - как могат да помогнат за опазването на горите?“ в рамките на Мрежата за горски инвазивни видове за Европа и Централна Азия (REUFIS).

- Международна конференция по горско образование (ICFE) с цел проучване на състоянието на горското образование и идентифициране и насърчаване на действия за посрещане на глобалните нужди.

- Международна конференция „Екологично образование - мост за устойчиво развитие на трансграничния регион“ по проект „Екологично образование на младите - мост към устойчивото развитие на трансграничния регион“ с водещ партньор ДПП „Витоша“.

- Международен семинар на Института по биотехнологии за горското стопанство и земеделието (FABI) на тема „Макроекология на инвазиите от насекоми“.

- Вебинар „Горски инвазивни видове в региона на Близкия изток и Северна Африка и научени уроци“.

- 32-ра Работна среща на РГ към ИНТЕРПОЛ за престъпления в дивата природа.

- Проект SaveGREEN, финансиран по програма - Interreg DTP, - онлайн участие в 2 работни срещи. Проектът има за цел да демонстрира начини за проектиране на подходящи мерки за смекчаване и поддържане или подобряване на функционалността на екологичните коридори чрез интегрирано планиране.

- Международна обучителна програма за висши държавни служители (второ издание) по проект „SYNERGIA“ - присъствено и онлайн участия в 5 модула. Чрез проекта се цели да бъде създадена международна мрежа от служители и институции на публичната администрация от Централна и Източна Европа за споделяне на добър опит и подобрения в управлението на публичния сектор.

- Международна конференция за малкия креслив орел.
- Семинар за представяне на обобщени резултати от проучването от турския партньор по проект „Зелено бъдеще“, финансиран по програмата ИНТЕРРЕГ-ИППІ ТГС България - Турция 2014-2020 и заключителна конференция по в Одрин, Р Турция.

4. Изпълнение на стратегически дейности и приоритети в горския сектор чрез проекти, финансирани от ЕС и други международни донори

- На заседания на Комисията и на Постоянната работна група за разглеждане на проектни идеи и проектни предложения в Изпълнителната агенция по горите са разглеждани общо 6 проектни предложения, подадени от ИАГ (2) и от структурите на ИАГ (4). Изготвени са съответните писма за подкрепа. От подадените през 2021 г. проектни предложения 2 са в процес на оценяване, 2 са одобрени и 2 не са одобрени.

- Изпълнителната агенция по горите осигурява съдействие за успешно изпълнение на 3 проекта на Регионални дирекции по горите - Берковица, Благоевград и Бургас, свързани с изграждане на автоматични наблюдателни станции от Единната национална система за наблюдение, ранно откриване и оповестяване на горски пожари и на два проекта на Лесозащитните станции в София и Варна за подобряване на материалната база и повишаване на техническия капацитет, финансирани по подмярка 8.3 от ПРСР 2014-2020 година.

- Подпомага се изпълнението на проекти на държавните горски предприятия по програма LIFE на ЕС, в т.ч. LIFE FORHAB, LIFE REFOREST, LIFE IASHAB.

Разработени проектни предложения през 2021 г.

- ИАГ участва в съвместно разработване на проект „Възстановяване на ключови за климата екосистеми в изпълнение на Стратегията на биологично разнообразие на ЕС и целите на Европейския зелен пакт“ като част от Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ), с бюджет за горите в размер на близо 48 млн. лева. Проектът е официално включен от Министерски съвет на Република България в НПВУ (<https://www.nextgeneration.bg/14>), като впоследствие е предварително защитен без забележки пред представители на Европейската комисия. През първата половина на 2022 г. се очаква стартиране на неговото изпълнение. Проектът предвижда подпомагане на използването на потенциала на горските генетични ресурси за адаптация към климатичните промени, картиране на старите гори в недържавни горски територии, визуализация на горите в съществуваща информационна среда, разработване на Национален план за възстановяване на традиционни горски ландшафти и изпълнение на част от предвидените в него мерки (в т.ч. трансформация на 30 000 ха, възстановяване на 80 ха защитни горски пояси

и създаване на 100 ха горски хабитати), изграждане на 30 автоматични наблюдателни станции от националната система за наблюдение, ранно откриване и оповестяване на горски пожари, и разработване на Национална програма за горска педагогика (в т.ч. провеждане на занимания с 54 000 деца).

- „Приоритетни действия за опазване на балканската популация на глухаря и неговите местообитания в България“ по програма LIFE на Европейския съюз - насочено към внедряване на иновативни горско-стопански практики, намаляване на заплахите за вида и осигуряване на условия за дългосрочно опазване и възстановяване на балканската популация и нейните местообитания в страната.

- „Подпомагане на страните от Централна и Източна Европа при разработване на стратегии и планове за действие за биоекономика“ по програма „Хоризонт Европа“ на Европейския съюз в сферата на биоекономиката.

Текущо изпълнявани през 2021 г. проекти

- Проект „Мерки за опазване на малкия креслив орел и неговите местообитания в България“, по програма LIFE на Европейския съюз. ИАГ в партньорство с ЮИДП, СИДП и БДЗП текущо изпълнява заложените дейности, отчитайки налаганите мерки и ограничения. Приключи картирането на вида и неговите местообитания, изготвени са необходимите подготвителни анализи, поставени са допълнителни сателитни предаватели (резултатите от есенната миграция могат да бъдат разгледани в интернет страницата на проекта) на 7 екземпляра, напредва работата по прилагане на Заарландския метод (проведено е едно обучение), възстановяването на ползащитни горски пояси, стартира работата по възлагане на разработването на областни планове за развитие на горските територии за областите Сливен и Ямбол, разработена и приета е на експертен съвет на ИАГ „Методика за оценка на възобновяването и развитието на подраста в горските територии“ и други.

- Проект „Предоставяне на услуги за управление на природните ресурси“, с акроним Re-Source по Програма за транснационално сътрудничество INTERREG V-B „Балкани - Средиземно море“ 2014-2020 г., с период за изпълнение 01.07.2019 - 31.12.2021 г., удължен до 30.06.2022 година. Проектът има за цел да подобри сътрудничеството между компетентните органи и институциите на държавите партньори, отговорни за опазването на околната среда и управлението на почвите и водните ресурси, за смекчаване на последиците от климатичните промени. Проектът се основава на системата от цифрови услуги, която вече е създадена в iBEC (LP) и я доразвива. По проекта през 2021 г. е проведена обществена поръчка за избор на външен изпълнител за изготвяне на анализ на настоящото състояние на почвите в района и прилагани практики на управление, за обезпечаване

на данни за прилагане на модела в България, както и за изготвяне на техноикономическа и екологична оценка (капитализация и устойчивост) на иновацията Модела G2. Проведено е обучение и семинар. От страна на ИАГ проектът е изпълнен. Дейностите са приети и предстои окончателното верифициране на разходите.

Обучения, участие в експертни съвети, работни групи и други

С оглед изпълнението на Годишните планове за обучение и професионално и служебно развитие на служителите от ИАГ и нейните структури за 2021 г. резултатите са:

- В Изпълнителната агенция по горите са заложили 47 обучения от каталога на Института по публична администрация (ИПА) за 47 служители, от които са проведени 26 обучения за 26 служители. Предвидените от ИАГ специализирани обучения са 16 за общо 51 служители, но са проведени 37 за 54 служители.

- По отношение на структурите на ИАГ проведените обучения са съответно: в РДГ са проведени 66 обучения към ИПА за 124 служители и 110 специализирани за 1483 служители; в ДПП са проведени 64 обучения към ИПА за 64 служители и 21 специализирани за 138 служители; в ЛЗС и ГСС са проведени 39 обучения към ИПА за 39 служители и 10 специализирани за 22 служители. Обученията се провеждат с цел усъвършенстване и постоянно развитие на компетентността, професионалните знания, умения и квалификация на служителите чрез поддържане и повишаване на професионалната компетентност през целия период на кариерното им развитие за подобряване на ефективността при изпълнение на дейностите им.

- В рамките на инициативата по Горска педагогика на ИАГ „Приказки за гората“ бяха проведени 16 мероприятия с общо 320 ученици от 1-ви до 6-ти клас в 5 училища в София.

- Участие в Работна група и работни срещи за осигуряване на партньорство в областта на екосистемните услуги по проект „Картиране и оценка за нуждите на интегрираните екосистемни сметки“ МАИА.

- Участие в Технически уебинар за данни за горите и безплатни решения с отворен код за климатични действия към ФАО/ООН.

- Участие в изготвянето на становище на ИАГ за Анализа на състоянието на околната среда, изготвен от МОСВ.

- Обучение за 20 представители на ЮИДП и СИДП и техните териториални поделения по прилагане на Заарландския метод.

- През септември 16 експерти от регионалните дирекции по горите, пряко ангажирани с работа в областта на семеконтрола и контрола на производството на ГРМ, и 16 специалисти от двете горски семеконтролни станции участваха в организирано от ИАГ теренно обучение на тема „Предизвикателствата в управлението и стопанис-

ването на горската семенпроизводствена база в условията на променящ се климат“.

Експертно участие на служители от ИАГ в работни форуми и събития (в т.ч. онлайн)

Осигурено е участието в:

- Висшия експертен екологичен съвет към МОСВ, Междуведомствената комисия за приемане на екологични оценки и Националния съвет за биологично разнообразие.

- Тематичната работна група за разработване на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони 2023-2027 година.

- Комитета за наблюдение по ОП „Околна среда 2014 - 2020“.

- Комитета за наблюдение на ПРСР 2014 - 2020 г.;

- Експертната работна група по въпросите на отчитане на емисиите от сектор „Земеползване, промени в земеползването и горското стопанство“, LULUCF.

ЛОВНО СТОПАНСТВО И ОПАЗВАНЕ НА ДИВЕЧА

За периода 1 януари 2021 - 31 декември 2021 г. в съответствие със задачите и функциите на отдел „Ловно стопанство“ са извършени следните дейности, свързани със стопанисването и ползването на дивеча в страната:

- Участие на експерти от отдела в организирането и провеждане на Световното ловно изложение „В едно с природата - свят на лов и природа“ в Будапеща, Унгария.

- Участие в експертен съвет за разглеждане и приемане на „Методика за мониторинг на запаса на дивата свиня и едрият дивеч в Република България“.

- Участие в експертен съвет за разглеждане и приемане на „Методика за доотглеждане и разселване на елени лопатари и фермерни фазани, полудиви патици и яребици в Република България“.

- Участие в експертен съвет за разглеждане на „Концепцията за развитие на ловното стопанство в Р. България“.

- Участие на експерти от отдела в заседания на междуведомствени работни групи, съвместно с МОСВ и НПО, по изпълнението на Плана за управление на мечката в страната.

- Участие в работни срещи, организирани от ЕК, съвместно с МОСВ, във връзка с изготвянето на адаптивен механизъм за устойчиво ползване на гургулицата.

- Участие в работна група по разработване на изменение и допълнение на Наредба № 2 от 2009 г. за условията за отглеждане на космат и пернат дивеч в животновъдни обекти, съобразени с неговите физиологически и поведенчески особености.

- Участие на експерти в заседания на междуведомствени работни

групи, съвместно с МОСВ и НПО, във връзка с изменението и допълнението на Плана за действие за опазване на балканска дива коза.

- Участие в работна група по разработване на изменение и допълнение на Наредба № 6 от 2007 г. за условията и реда за пасищно отглеждане на свине от източнобалканската порода и нейните кръстоски.

- Провеждане на съвместни обучения с регионалните дирекции по горите и Българската агенция по безопасност на храните сред ловците относно ограничаване на разпространението на африканската чума по свинете, спазване на мерките за биосигурност и извършване на претърсвания за трупове на умрели диви свине.

- Участие в организирането и провеждането на 4 заседания на Ловния съвет през 2021 година.

- Медийни изяви на експерти от отдела в телевизионни и радиопредавания по въпроси, свързани с ловното стопанство.

- Участие в проверки по изпълнението на договорите, с които се предоставя стопанисването и ползването на дивеча на ловните сдружения.

- Изготвяне на анализ и доклад до министъра на земеделието, храните и горите за резултатите от проверките по изпълнение на договорите за съвместна ловностопанска дейност в 19 държавни ловни стопанства.

- Изготвяне на анализ и доклад до министъра на земеделието, храните и горите за резултатите от проверките по изпълнение на договорите за стопанисване и ползване на дивеча в 9 дивечовъдни участъка към държавните горски стопанства.

- Издаване на 8 разрешителни за научноизследователска дейност.

- Администриране на процеса и извършване на проверки на изпити за придобиване на право на лов в ловните сдружения.

- Администриране на процеса по провеждането на курсове и изпити за придобиване на право на подборно ловуване в ловните сдружения.

- Участие на експертите от отдела в категоризирането на 46 ловни бази в ДАС, ДГС и ДУ.

- Издадени са 23 разрешения за ползване на глухар.

- Издадени са 6 разрешителни за отстрел на кафява мечка.

- Издадени са 2 разрешителни за улавяне и преместване на кафява мечка.

- Издадено е 1 разрешително за улавяне и маркиране с нашийник, съоръжен с радиопредавател и устройство за глобално географско позициониране на кафява мечка.

- Участие на експерти от отдел „Ловно стопанство“ в тематични и специализирани проверки по изпълнението на ловностопанските мероприятия и договорите в ловните сдружения.

- Участие в теренни проверки и експертни съвети за приемане на ловоустройствени проекти.

КАСОВОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТА, НА СМЕТКИТЕ ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И ЧУЖДИТЕ СРЕДСТВА И УПРАВЛЕНИЕ НА СОБСТВЕ- НОСТТА НА ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ГОРИТЕ

През 2021 г. усилията на дирекция „Финанси и управление на собствеността“ в Изпълнителната агенция по горите бяха насочени към изпълнение на поставените цели в областите бюджет, счетоводство и управление на собствеността:

1. Финансово осигуряване на дейността на Изпълнителната агенция по горите, регионалните дирекции по горите (РДГ) и специализираните териториални звена (СТЗ) и провеждане на последователна политика на ефективност, ефикасност и икономичност при разходване на средствата по бюджета и средствата по програми на ЕС и други международни донори.

2. Разработване и прилагане на единна методология по счетоводство, управление на бюджетния процес и финансово управление и контрол в ИАГ, РДГ, ДПП и СТЗ.

3. Осигуряване на ефективно и ефикасно стопанисване и управление на държавната собственост предоставена на ИАГ, РДГ, ДПП и СТЗ.

4. Провеждане на ефективна политика за професионално развитие на служителите от дирекция „Финанси и управление на собствеността“ в Изпълнителната агенция по горите, РДГ, ДПП и СТЗ.

Бюджет

С ПМС № 408/23.12.2020 г. за изпълнение на Държавния бюджет на Република България за 2021 г. в общите разходи по бюджета на Министерството на земеделието, храните и горите са утвърдени средствата по две програми за ИАГ в рамките на политика „Съхраняване и увеличаване на горите и дивеча“:

- програма „Специализирани дейности в горските територии“;
- програма „Планиране, опазване от посегателства, пожари и лесо-защита“.

Отчетът за степенята на изпълнение на утвърдената политика на Изпълнителната агенция по горите съдържа информация за събраните приходи и всички разходи по двете програми.

Отчетът за всяка една отделна програма съдържа консолидирана информация за извършените разходи през 2021 година.

I. Отчет на основните параметри на бюджета на ИАГ

Програма „Специализирани дейности в горските територии“ Финанси, счетоводство и финансово управление

За изпълнение на целите, свързани с финансово осигуряване на дей-

ността на ИАГ, РДГ и СТЗ и провеждане на последователна политика на ефективност, ефикасност и икономичност при разходване на средствата по бюджета и средствата по програми на ЕС и други международни донори, бяха извършени следните дейности:

1. На база на утвърдения бюджет за 2021 г. от МЗХГ изпълнителният директор на ИАГ утвърди със Заповед № ЗАП-173/01.03.2021 г.:

- разходите по бюджетите по програма „Специализирани дейности в горските територии“ на ИАГ, РДГ, ЛЗС, ГСС и списание „Гора“;
- разходите по бюджетите на РДГ по програма „Планиране, опазване от посегателства, пожари и лесозащита“;
- разчета на други сметки за средства от Европейския съюз.

2. В изпълнение на указанията на Министерството на финансите и Министерството на земеделието, храните и горите дирекция „Финанси и управление на собствеността“ представяше в Министерството:

- ежемесечни, тримесечни и годишни обобщени отчети за касово изпълнение на бюджета, за средствата от ЕС и за чуждите средства на всички 34 разпоредители с бюджет в системата на ИАГ;
- тримесечни и годишни обобщени оборотни ведомости на всички 34 разпоредители с бюджет в системата на ИАГ;
- отчета за степента на изпълнение на политиката и програмите на ИАГ и нейните териториални структури.

-Изготвянето и представянето на отчетите за касово изпълнение, оборотните ведомости и отчета за степента на изпълнение на политиката и програмите на ИАГ са осъществявани при спазване на методологията на отчетността на Министерство на финансите и указанията от МЗХГ.

3. Засилен бе контролът при извършването на разходите по бюджета, осъществявани чрез системата за електронни разплащания в бюджетните организации (СЕБРА).

4. Изготвената през февруари 2021 г. бюджетна прогноза на Агенцията за периода 2022-2024 г. е актуализирана през октомври и е представена на МЗХГ в определените срокове.

5. В съответствие с изискванията на Закона за публичните финанси (ЗПФ) и указанията на Министерствата на финансите и на земеделието, храните и горите в определените срокове бяха изготвени необходимите предложения до МЗХГ за корекции по бюджета на ИАГ и териториалните ѝ структури.

Методология

1. За изпълнение на целите, свързани с разработване и прилагане на единна методология по счетоводство, управление на бюджетния процес и финансово управление и контрол в ИАГ, РДГ и СТЗ дирекция „ФУС“ актуализира и разработи:

- Указания за изпълнение на утвърдените бюджети на

Изпълнителната агенция по горите и нейните структури за 2021 г., одобрени от изпълнителния директор на ИАГ със Заповед № ЗАП-173/01.03.2021 г. и актуализирани със Заповед № ЗАП-533/30.06.2021 година.

- Вътрешни правила за заплатите на работещите по служебни и по трудови правоотношения в Изпълнителната агенция по горите, утвърдени от изпълнителния директор на ИАГ със Заповед № ЗАП-1063/29.11.2021 година.

- Със Заповед № ЗАП-461/11.06.2021 г. на изпълнителния директор на ИАГ се актуализират Вътрешни правила за организацията, реда и експлоатацията на автомобили - собственост или предоставени за ползване от централната администрация на Изпълнителната агенция по горите.

Стопанисване и управление на собствеността

През 2021 г. дейността на дирекция «Финанси и управление на собствеността» бе насочена към осигуряване на ефективно и ефикасно стопанисване и управление на държавната собственост, предоставена на ИАГ, РДГ и СТЗ.

1. Изпълнени са основните задължения, свързани със стопанисване-то и управлението на собствеността на ИАГ и нейните структури:

- изготвяне на проекти на актове за разпореждане с недвижимо имущество;

- окомплектоване на преписки до областни управители за актуване на имоти, които са негорски територии и са предоставени за управление на ИАГ, РДГ, ДПП и СТЗ.

2. Събрана е база данни за застрахованата двигима и недвижима собственост, предоставена за управление на ИАГ и нейните структури.

3. За утвърдените капиталовите разходи на ИАГ е осъществяван текущ контрол при усвояването им.

4. Организирано е съхраняването и стопанисването на имуществото на ИАГ.

5. На основание Заповед № ЗАП-1006/12.11.2021 г. през периода 15.11.2021 - 07.12.2021 г. е извършена пълна инвентаризация на активите, пасивите, материалните запаси, салдата и разчетите в ИАГ във връзка с изготвянето на Годишния финансов отчет за 2021 г.

1. Отчет на приходите

През 2021 г. в Изпълнителната агенция по горите са отчетени приходи на обща стойност 10 552 924 лв., както следва:

1. Приходи от държавни такси по Закона за лова и опазване на дивеча и по Тарифата за таксите, приета с ПМС № 41/2013 г. и ПМС № 283, които за отчетния период са 5 810 039 лева.

2. Постъпленията от продажба на нефинансови активи - транспортни средства, нематериални дълготрайни активи (сервитути) и

земя (§ 40-00) възлизат на 3 792 700 лв., в т.ч. са преписки по §123 по отменения Закон за горите.

3. В резултат на изпълнение на контролните функции на Агенцията, вменени ѝ със Закона за горите, са реализирани приходи от глоби санкции и наказателни лихви по влезли в сила наказателни постановления и от продажба на отнети в полза на държава вещи (§28-00) в размер на 633 197 лева.

4. Във връзка със сключени споразумения за сътрудничество, дарителска кампания и дарения от донорска програма по проект на WWF - Дунавско-Карпатска програма - България дирекциите на природните паркове отчитат по § 45-00 „Помощи и дарения от страната“ приходи в размер на 156 154 лева.

2. Отчет на разходите

Определените за 2021 г. с ПМС № 408/23.12.2020 г. разходи на ИАГ за изпълнение на Бюджетна програма „Специализирани дейности в горските територии“ и Бюджетна програма „Планиране, опазване от посегателства, пожари и лесозащита“, са 29 674 300 лева.

Одобрения корекции за извършените разходи към 31.12.2021 г. по уточнен план възлизат на 30 632 614 лева.

2.1. Разходи за персонал

Първоначално утвърдените разходи за персонал на Агенцията от МЗХГ са в размер на 19 903 000 лв. за 1391 щатни бройки по Устройствен правилник на ИАГ (ПМС № 288/11.12.2018 г., изм. и доп. в ДВ бр.104/14.12.2018 г.).

Утвърдената численост на персонала към 31.12.2021 г. по Устройствен правилник на ИАГ (ПМС № 38/06.03.2020 г., в ДВ бр.20/10.03.2020 г.) е 1391 щатни бройки за които е осигурен фонд в размер на 20 156 633 лева.

По отчетни данни към 31.12.2021 г. заетите щатни бройки в ИАГ и структурите са 978, в т.ч. служители по трудови правоотношения - 550, а служители по служебни правоотношения - 428.

В изпълнение на Закона за държавния бюджет и Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация средства-

Таблица 6

ПОКАЗАТЕЛИ	Окончателен бюджет 2021 г., лв.	Отчет към 31.12.2021 г., лв.
1. Разходи за персонал (заплати, други възнаграждения и осигурителни вноски)	20 156 633	20 155 753

та за заплати в ИАГ, РДГ и СТЗ по уточнен план за 2021 г. по § 01-00, § 02-00 и § 05-00 възлизат на 20 156 633 лв., в т.ч.:

- по § 01-00 - 15 120 456 лв.;

- по § 02-00 - 1 012 421 лв., в т.ч. 520 260 лв. са обезщетения по Кодекса на труда и Закона за държавния служител;

- по § 05-00 - 4 023 756 лева.

2.2. Разходи за издръжка

Разходите по §10-00 „Издръжка“ и §19-00 „Данъци такси и административни санкции“ на ИАГ и териториалните структури за отчетния период по уточнен план възлизат на стойност 6 411 323 лева.

Таблица 7

ПОКАЗАТЕЛИ	Окончателен бюджет 2021 г., лв.	Отчет към 31.12.2021 г., лв.
РАЗХОДИ - ОБЩО, в т.ч.:	30 632 614	30 638 909
Издръжка и други текущи разходи по Бюджетна програма „Специализирани дейности в горските територии“	6 411 323	6 419 991

2.3. Разходи за инвестиции (капиталови разходи)

Таблица 8

ПОКАЗАТЕЛИ	Окончателен бюджет 2021 г., лв.	Отчет към 31.12.2021 г., лв.
КАПИТАЛОВИ РАЗХОДИ ОБЩО	17 358	16 895
по §§ 52-00 - придобиване на дълготрайни материални активи	16 075	15 612
по §§ 52-03 - придобиване на друго оборудване машини и съоръжения	16 075	15 612
по §§ 53-00 - придобиване на нематериални дълготрайни активи	1283	1283
по §§ 53-01 - придобиване на програмни продукти и лицензи за програмни продукти	713	713
по §§ 53-09 - придобиване на други нематериални дълготрайни активи	570	570

За отчетния период капиталовите разходи по уточнен план възлизат на 17 358 лева.

Програма „Планиране, опазване от посегателства, пожари и лесозащита“

Разходите за издръжка по Програма „Планиране, опазване от посегателства, пожари и лесозащита“ за отчетния период по уточнен план са на стойност 3 898 000 лева.

Разходите са осъществявани чрез утвърдените бюджети на регионалните дирекции по горите за инвентаризация на горските територии.

Таблица 9

ПОКАЗАТЕЛИ	Окончателен бюджет 2021 г., лв.	Отчет към 31.12.2021 г., лв.
РАЗХОДИ - ОБЩО, в т.ч.:	30 632 614	30 638 909
§ 10-00 „Издръжка“ по Бюджетна програма „Планиране, опазване от посегателства, пожари и лесозащита“	3 898 000	3 897 302

II. Касово изпълнение на сметките за средства от Европейския съюз (КСФ, РА, ДЕС и ДМП)

Средства от КСФ, РА , ДЕС и ДМП

1. Приходи и финансиране

За бюджетната 2021 г. ИАГ и териториалните структури са получили приходи по § 46-00 в размер на 1 140 860 лв. и финансиране от МРРБ и МОСВ по §§ 63-01 в размер на 1 409 273 лв., или общо 2 550 133 лева.

2. Разходи

През 2021 г. ИАГ и териториалните структури са извършили разходи със средства по ЕС, както следва:

- за „Персонал“ - общо 212 486 лв.;
- за „Издръжка“ - общо 839 449 лв.;
- капиталови разходи - общо по § 52-00 - 1 732 569 лв., в т.ч.:
- по §§ 52-01 - придобиване на компютри и хардуер - 39 431 лв.;
- по §§ 52-03 - придобиване на друго оборудване машини и съоръжения - 1 597 176 лв.;

- по §§ 52-04 - придобиване на транспортни средства - 77 122 лв.;
- по §§ 52-19 - придобиване на други ДМА - 9720 лв.
- по § 53-00 - 9 120 лв., в т.ч. по §§ 53-01 - придобиване на програмни продукти и лицензи за програмни продукти - 9120 лева.

ВЪТРЕШЕН ОДИТ

1. Одитни ангажменти

Основна дейност на Звено „Вътрешен одит“ е осъществяването на одитни ангажменти за даване на увереност и за консултиране. Целта е да се проверят и оценят управленските решения, свързани с организацията, планирането, управлението на дейностите и отчитане на бюджетните средства и средствата по фондове и програми на ЕС и да се провери и оцени адекватността и ефективността на системите за финансово управление и контрол, както и законосъобразността при управление на имуществото.

Съгласно утвърден от изпълнителния директор на ИАГ Годишен план за дейността по вътрешен одит за 2021 г. са поети и извършени общо 9 одитни ангажмента, в т.ч. 6 - за даване на увереност (ОАУ), и 3 - за консултиране (ОАК), както следва:

- Относно „Финансовото управление на бюджетните средства, предоставени от ИАГ, финансовото управление на средствата по програми и проекти, съфинансирани от ЕС, изпълнението на дейностите и управлението на имуществото“ в:

- Дирекция на Природен парк „Витоша“;
- Дирекция на Природен парк „Рилски манастир“;
- Регионална дирекция по горите - София;
- Регионална дирекция по горите - Кърджали;
- Лесозащитна станция - Варна;
- Лесозащитна станция - София.

- ОАК относно „Подпомагане на процеса по актуализиране на действащите писмени политики и процедури и разработването на нови в съответствие с новите моменти в методологията по вътрешен контрол“ на:

- специализираните териториални звена на ИАГ;
- Дирекции на Природни паркове „Витоша“, „Рилски манастир“ и „Странджа“;
- Изпълнителна агенция по горите.

2. Констатации

В резултат от изпълнените одитни ангажменти са направени общо 146 констатации, от които 68 са свързани с нарушения на нормативни актове, в т.ч. 3 с нарушения на Закона за обществени поръчки. С някои от нарушенията са причинени вреди на бюджета на ИАГ.

По време на одитните ангажменти ръководствата на ДПП

„Рилски манастир“, РДГ - Кърджали, и ЛЗС - Варна, предприеха действия за отстраняване на констатираните пропуски.

За резултатите от одитните ангажменти са изготвени одитни доклади, които са връчени на изпълнителният директор на ИАГ и на ръководителите на одитираните обекти/ процеси в определените срокове. Вzeti са предвид становищата, представени по предварителните одитни доклади.

3. Препоръки

3.1. Направени препоръки

През 2021 г. Звено „Вътрешен одит“ даде общо 174 препоръки, като за съществени слабости (отразени в съществени констатации с отрицателен ефект) са дадени 131 препоръки, които изискват незабавни действия от страна на ръководствата на одитираните единици. Препоръките са приети от ръководителите на одитираните обекти.

3.2. Проследени препоръки

През 2021 г. Звено „Вътрешен одит“ извърши проследяване на

Таблица 10

Препоръки в областите

Област	Брой
Системата за възлагане на обществени поръчки	4
Изпълнение на програмни бюджети	3
Осъществяваният предварителен контрол за законосъобразност в организацията	3
Финансово-счетоводна дейност и отчитане	38
Управление на собствеността (гържавна/общинска)	28
Управление на човешките ресурси	12
Събиране на приходи	2
Управление на риска	8
Проекти, финансирани със средства от/по фондове и програми на Европейския съюз	13
Информационни системи	4
Други области (СФУК, СУОПСФ, архив, трудова медицина, дейности ЗПКОНПИ, НЗСДА, МДТ)	59

изпълнението на 184 препоръки (дадени от ЗВО през 2021 г. - 68, и през предходни периоди - 116), от които 144 са изпълнени, или изпълнението е 78 %. Причини за неизпълнението на 20 от дадените препоръки са в неактуализиране на вътрешни правила, неосъществен контрол, неизпълнение на служебните задължения на главен счетоводител.

ФИНАНСОВ КОНТРОЛ В ИАГ

1. Система за финансово управление и контрол в ИАГ

Осъществяването на предварителен контрол в Изпълнителната агенция по горите е регламентирано в чл. 2 и чл. 3 от ЗФУКПС, където е разпоредено на ръководителите на организации, разпореждащи се със средства от държавния бюджет, да „отговарят за осъществяване на финансово управление и контрол във всички ръководени от тях структури, програми, дейности и процеси при спазване на принципите за законосъобразност, добро финансово управление и прозрачност“. На основание на разпоредбите на Раздел III, чл. 8. от Устройствения правилник на ИАГ е структурирана длъжността „финансов контролор“, пряко подчинена на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

Изготвен е годишен доклад на системите за финансово управление и контрол на Изпълнителната агенция по горите за 2021 г. и е попълнен въпросник.

2. Управление на риска

По реда на изискванията на Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор, Указанията за осъществяване на управленска отговорност на министъра на финансите и съгласно чл. 10 от Стратегията за управление на риска в ИАГ са изготвени следните документи:

- Годишен доклад за предприетите мерки и действия за управление на рисковете за 2021 г., както и План за 2022 г. за идентифицирането на нови рискове и мерките за управление на вече идентифицираните такива и предприетите действия за преодоляване на възникналите през 2020 г. кризи.

- Бяха попълнени три приложения:

- Приложение № 1 - Идентифицирани рискове през 2021 г.;
- Приложение № 2 - Възникнали кризи през 2021 г.;
- Приложение № 3 - Прогноза за новоидентифицирани рискове през 2022 година.

3. Осъществяване на предварителен контрол преди поемане на задължение и извършване на разход

За периода 01.01.2021 - 31.12.2021 г. е извършен предварителен контрол от финансовия контролор на всички документи преди поемане

на задължение и извършване на разход в следните дейности и процеси:

- разходи за заплати на служителите и на персонал по извънтрудови правоотношения;
- разходи за електроенергия, топлоенергия, вода;
- назначаване и преназначаване на служители по трудово и служебно правоотношение;
- разходи за командировки в страната и чужбина;
- разходи за инвентар, униформено и представително облекло;
- представителни разходи;
- разходи за телекомуникационни и пощенски услуги;
- разходи за поддръжка на софтуер и хардуер;
- разходи за квалификация и консултантски услуги;
- разходи за материали - канцеларски и други;
- разходи за други външни услуги;
- разходи за текуща поддръжка и ремонт на МПС;
- разходи за текущ ремонт;
- разходи за мита, данъци и такси;
- разходи за застраховка и др.;
- обществените поръчки по реда на ЗОП на всеки етап от поръчката;

- всички дейности, свързани с извършване на разходи по проектите на ИАГ по структурните фондове на ЕС и по международните проекти;

При извършения през 2021 г. предварителен контрол са издадени общо 1881 контролни листове за поемане на задължение и/или извършване на разход.

Осъществен е предварителен контрол на всички отделни етапи на процеса по възлагане на обществени поръчки по реда на Закона за обществените поръчки.

ПРАВНО-АДМИНИСТРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ

1. Човешки ресурси

За подобряване на работата на служителите в ИАГ и във връзка със структурни промени в отдели и дирекции за отчетния период са извършени и утвърдени 19 промени в длъжностното разписание на Агенцията и 18 промени в поименното длъжностно разписание в ИАГ.

Разработено и утвърдено е допълнително длъжностно и поименно разписание на основание ПМС № 66/28.03.1996 г. към 01.01.2021 година.

Във връзка с хармонизиране на длъжностните характеристики с изискванията, измененията и допълненията в Наредбата за длъжностните характеристики на държавните служители е направен преглед и са актуализирани всички длъжностни характеристики на служителите в Агенцията, а за позициите, при които има промяна в изискванията за длъжността, са изготвени и одобрени нови.

Своевременно са отразени текущите промени в структурата на

Изпълнителната агенция по горите в Регистъра на административните структури в Република България.

Трудовите и служебните книжки на служителите в администрацията на ИАГ са оформени спрямо актуалните обстоятелства при промяна на длъжността или възнаграждението на служителите. Издадени са 9 нови служебни книжки във връзка с назначаване на служители за първи път на държавна служба.

Независимо от трудностите, наложени от ограниченията за овладяване на пандемията от Covid - 19, успешно бе организиран достъп до обученията за първоначално назначени на държавна служба служители на експертни и ръководни позиции, както и начално обучение за работа с автоматизирана информационна система „Микси“.

Към 31.12.2021 г. служителите по човешки ресурси са подготвили 1465 заповеди и допълнителни споразумения, свързани със статута на служителите по служебни и трудови правоотношения в ИАГ, касаещи платени и неплатени отпуски, повишаване в ранг, преназначаване, назначаване, прекратяване, промяна в индивидуалното основно възнаграждение, при спазване разпоредбите на действащата нормативна уредба в областта на човешките ресурси.

В изходящата и входящата поща на отдел „Човешки ресурси и административно обслужване“ (ЧРАО) в дирекция „Правно-административни дейности“, извън деловодно регистрираните и в допълнение към цитираните 1465 заповеди, са заведени и 190 писма, заявления, служебни бележки, споразумения и справки, кореспондиращи с функциите по управление на човешките ресурси в ИАГ и нейните структури.

Текущите задачи, осъществявани от експертите в отдела, включват изготвяне на справки, становища, доклади, писма - отговори до граждани и институции, писма - инструкции до РДГ и специализираните териториални звена и други. Немалка част от дейностите по регламентиране на правилата за работа и опазване на здравето на служителите на ИАГ и нейните структури, свързани с пандемията от Covid - 19, също бе организирана чрез подготвяне на съответните заповеди и указания от служителите на отдел „Човешки ресурси и административно обслужване“.

Подготвени и прегледани са изпратените проекти на длъжностни разписания от регионалните дирекции по горите и специализираните териториални звена на ИАГ, като през годината са утвърдени над 50 длъжностни разписания.

Дадени са указания при провеждане на междинните срещи между оценявани и оценяващ съгласно Наредба за условията и реда за оценяване изпълнението на служителите в държавната администрация. Срещите са приключени в срок в периода от 15 юни до 31 юли 2021 г.

Проведени са 18 процедури по конкурентен подбор между служители в ИАГ за повишаване в длъжност, като са издадени и съответните заповеди за преназначаване.

Открити са 7 конкурсни процедури съгласно разпоредбите на Закона за държавния служител. Всички са приключили с класиране на кандидатите и последвало назначаване, като при 2 от процедурите са назначени и втори успешно класирани кандидати в срок до една година от провеждане на процедурата.

2. Административно обслужване

2.1. Регистри по чл. 235 и чл. 241, ал. 1 от Закона за горите

През 2021 г. са проведени над 1500 консултации на физически лица и търговци, свързани с реда за вписване, отписване и актуализиране на информацията, която е вписана в публичните регистри на ИАГ за упражняване на лесовъдска практика и извършване на дейности в горските територии. Текущо е водена кореспонденция с различни институции и лица във връзка с представените документи и предоставяне на информация.

Комисията за разглеждане на заявления за вписване на физически лица и търговци в публичните регистри на ИАГ по чл. 235 и чл. 241 от ЗГ през 2021 г. е провела 20 заседания, в резултат на което са регистрирани и издадени удостоверения на 342 физически лица за упражняване на лесовъдска практика. През същия период са регистрирани и издадени удостоверения на 390 търговци за извършване на дейности в горските територии.

През годината от публичния регистър по чл. 241, ал. 1 от Закона за горите са отписани 47 търговци, а от регистъра по чл. 235 от ЗГ са отписани 63 физически лица. За същия период на 11 физически лица е постановен отказ за вписване в публичния регистър на ИАГ по чл. 235 от Закона за горите и на един търговец е постановен отказ за вписване в публичния регистър на ИАГ по чл. 241, ал. 1 от същия закон.

Към 31.12.2021 г. общият брой на регистрираните физически лица за упражняване на лесовъдска практика е 12 175, а на регистрираните търговци - 4477.

Във връзка с извършените промени в изискванията за регистрация на физически лица е организирана дейността за провеждане на изпити по реда на чл. 236а от Закона за горите. През 2021 г. проведени са 37 изпита, на които са се явили общо 496 кандидати, от които 240 са го издържали.

2.2. Регистър за изработка и регистрация на контролни горски марки (КГМ) на основание чл. 55, ал. 2, т. 1 от Наредба № 1 за контрола и опазването на горските територии

Издадените удостоверения за КГМ за 2021 г. са 347, а заповедите за изваждане от употреба на КГМ са 80.

2.3. Регистър по чл. 96, ал. 2 от Закона за горите

В публичния регистър на Изпълнителната агенция по горите по чл. 96, ал. 2 от Закона за горите през 2021 г. е регистриран един нов доставчик на горски репродуктивен материал и е извършена една пререгистрация.

2.4. Издадени и презаверени билети за лов на чуждестранни граждани, издадени удостоверения за подборно ловуване и удостоверения за ловни водачи

През 2021 г. служителите от отдел „Ловно стопанство“ са издали:

- приблизително 4000 удостоверения и дубликати за придобито право на подборно ловуване;
- 68 удостоверение за ловни водачи;
- 159 билети за лов на чуждестранни граждани (в т.ч. са дългосрочно пребиваващи в Република България чужденци и представители на дипломатически мисии).

3. Правно обслужване

През 2021 г. служителите в отдел „Правни дейности“ в дирекция „Правно-административни дейности“ са участвали в изготвянето на проекти за изменение и допълнение на Закона за горите, Закона за лова и опазване на дивеча, Правилника за прилагане на Закона за лова и опазване на дивеча, Устройствения правилник на Изпълнителната агенция по горите, Наредбата за условията и реда за възлагане изпълнението на дейности в горските територии - държавна и общинска собственост, и за ползването на гървесина и недървесни горски продукти, Наредба № 1 от 2012 г. за контрола и опазването в горските територии, Устройствения правилник на лесозащитните станции, Наредба № 8 от 2011 г. за сечите в горите и други относими към дейността на ИАГ нормативни актове.

Изготвени са становища по проекти на нормативни актове на други администрации, служителите са участвали при изготвянето и съгласуване на административни актове, изготвяне на договори, становища, осъществяване на процесуално представителство, съгласуване на административни актове, с които приключват административните производства по Закона за горите и Закона за лова и опазване на дивеча, оказване на правна помощ на администрацията на ИАГ, нейните териториални подразделения и специализирани звена при осъществяване на тяхната дейност, изготвяне на отговори на запитвания, сигнали и жалби от граждани, администрации и юридически лица.

Отделът отговаря и за производствата по Закона за достъп до обществена информация, като разглежда преписките, събира информация и подготвя проекти на решения. Служителите от отдел „Правни дейности“ са взели участие в постоянни комисии и междуведомствени работни групи, в срещи с неправителствени организации, граждани и други, осъществили са консултации по приложимото законодателство и процесуално представителство по дела, по които ИАГ и МЗХГ са били страни.

4. Документооборот

Деловодното обслужване е част от дейността на отдел „Човешки

ресурси и административно обслужване“, като включва обработката на цялата входяща и изходяща кореспонденция, обслужването на гражданите на гише в „Приемната“ на МЗХГ, както и поддържането и съхранението на архива на Изпълнителната агенция по горите. Служителите са регистрирали и обработили общо 32 006 преписки (близо 10 % повече от 2020 г.), 197 договора, 1158 заповеди, 33 служебни бележки и пълномощни и други. Дейността е извършена качествено, в срок и с внимание към заявителите на услугите.

ИНФОРМАЦИОННА ДЕЙНОСТ

1. Информационно обслужване

- Отделът разработи нови модули за отворени данни към гражданите, ориентирани към превенция на корупцията. Създадена е интерактивна карта на издадените активни позволителни за сеч и е допълнена информацията в системата за проверка на електронни превозни билети в услуга на гражданите и фирмите.

- Разработена е нова функционалност и са доработени модулите от информационната система на ИАГ. Разширена е възможността за изготвяне на справки от електронната система. Въведени са нови функционалности при издаване на позволителни за сеч. Включен е картон материал за издадените позволителни за сеч както за служителите в сферата на горите, така и за гражданите.

- Осигурена е хардуерната и софтуерната поддръжка на компютърната техника в ИАГ.

- Осигурена е безпроблемната работа на системата за заверка на електронен дневник за количествата на постъпилата, преработената и експедираната дървесина в обекти по чл. 206 от Закона за горите.

- Доработен е софтуерът за временен склад и са отстранени проблеми, открити в процеса на работа с него. Въведена е нова версия на приложението за операционна система „Андроид“. Добавен е снимков материал. Създадена е възможност за справки за износа на дървесина.

- Обезпечена е сигурността на домейните и поддомейните на ИАГ чрез актуализиране на SSL сертификати.

- Повишена е вътрешната информационна сигурност. Предприети са мерки за промяна на вътрешното и външното мрежово оборудване. Пуснато е ново оптично трасе.

- Повишена е ефективността на филтъра за нежелана поща и е повишена сигурността на електронната поща.

- Въведено е по-ефективно използване на ресурсите на виртуалните сървъри. Повишена е стресоустойчивостта и бързодействието на сървърите. Активирана е възможност за автоматично възстановяване на сървър при възникване на авария. Осигурено е външно хран-

ване при аварийно изключване на електричеството, като изчислената мощност е до 7 часа.

- Осигурена е актуалността на удостоверенията за квалифициран електронен подпис на служителите в ИАГ.

- Осигурена е ежедневна актуализация на данните за СИМ карти. Ежедневно се подменят, активират и спират от употреба както гласови, така и дейта карти.

- Направени са софтуерни промени и е реструктурирана базата данни съобразно настъпилите законодателните промени.

- Осигурена е ежедневна актуализация на интернет страницата на ИАГ - www.iag.bg.

- Издадени са служебни карти на работещите в ИАГ и нейните структури, държавните предприятия и техните поделения, общините и на ловните сдружения и фирми, стопанисващи дивечовъдни участъци.

- Във връзка с епидемиологичната обстановка се поддържа системата за провеждане на неприсъствени срещи и заседания. Проведени са множество онлайн събития.

- Поддържани са актуални данните в Портал за отворени данни на Република България (open data).

- Експерти от отдел „Информационно обслужване и връзки с обществеността“ в дирекция „Правно-административни дейности“ участваха в комисии и работни групи, свързани с проектиране и разработване на нови софтуерни приложения.

- Осигурен е достъп до модулите на информационната система на ИАГ на служители от общински гори и държавни предприятия, частни лесовъди и представители на ловно-рибарски сдружения.

- Осигурена е методическа помощ при работата на служители в системата на горите, общински и държавни предприятия и други потребители.

- Подновени са сървърите на ИАГ, добавени са памети и твърди дискове.

- Реорганизирана е мрежовата структура на Агенцията, закупено е ново мрежово оборудване, повишена е вътрешната мрежова сигурност.

- Проучва се възможността за мигриране към държавен хибриден частен облак.

- Въведени са нови вътрешни правила във връзка с Наредбата за минималните изисквания за мрежова и информационна сигурност.

2. Връзки с обществеността

За успешното изпълнение на дейностите, свързани с планиране, координиране и провеждане на информационната политика на Изпълнителната агенция по горите за периода от 1 януари до 31 декември 2021 г. са подготвени и реализирани множество събития, кампании и текущи дейности. Работата на експертите, които се

занимават с връзки с обществеността, е свързана с повишаване на информираността и заинтересоваността на широката общественост за дейността на ИАГ, както и с изграждане на положителен образ на лесовъдската колегия.

Систематично бяха събирани и обобщавани публикации, статии и репортажи от всички национални и регионални всекидневници, национални седмичници, основни и местни радиостанции и телевизии, информационни агенции и интернет медии. Ежедневно е изготвян и разпространяван мониторинг на темите, засягащи горския сектор. Анализът и обработването на тази информация служи като ранно предупреждение за негативни настроения в обществото и подпомага вземането на адекватни и навременни решения и действия в отговор на обществените очаквания.

Съществена част от работата на отдела е свързана с прякото активизиране и приобщаване на обществеността при решаването на общественозначими проблеми. Експертите участваха активно в организирането на кампании, свързани с борбата с болести и вредители по иглолистните култури, пожарите, незаконната сеч, браконьерството, при провеждането на които се излъчваха видео и радио клипове, предоставяна е информация на сайта на ИАГ и медиите за обстановката в страната. Организиран са интервюта със статистически данни, предприети мерки и необходими дейности и мероприятия във връзка с превенцията на болестта африканска чума по свинете, превенцията за опазване на горите от пожари, съвместни проверки с участието на граждани по контрол на дейностите в горските територии. Добър отзвук намериха позитивните кампании, свързани с традиционната Седмица на гората, както и инициативи за популяризиране и утвърждаване на ролята на лесовъдите сред децата и младежта - „Лесовъд за един ден“.

Медийната дейност на Дирекцията за последната година показва повече от 300 прессъобщения, публикувани на електронната страница на ИАГ и изпратени до медиите. Експертите участваха и в подготовката за изготвянето на 150 репортажа, рубрики, интервюта и материали за печатни и електронни национални и регионални медии.

Част от работата на Дирекцията беше свързана и с протоколното организиране и провеждане на официални и работни срещи, както и с осъществяването на протоколната кореспонденция на изпълнителния директор.

Експерти от ИАГ участваха в отбелязването на 70-годишнината от създаването на горските семеконтролни станции и изграждането на горската семенпроизводствена база в България. По този повод от ИАГ са издадени юбилейна брошура „Горски семеконтролни станции - 70 години развитие“ и детска образователна книжка „Пътят на семенцето“.



**МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО
ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ГОРИТЕ**

**ГОДИШЕН ОТЧЕТЕН ДОКЛАД
НА ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ
ПО ГОРИТЕ
за 2021 г.**

СОФИЯ, 2022